

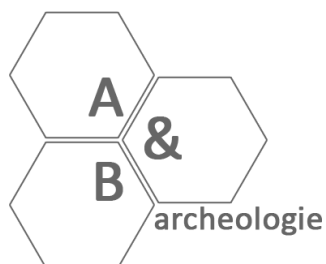
2020.207

Eindverslag Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

19-1-2022

Titel: Eindverslag Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode opgraving: 2020L94

Bekrachtigde archeologienota: <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/11700>

Bekrachtigde nota: <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/16900>

Intern projectnummer: 2020.207

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Gentbrugge, Jean Jaurèslaan

Oppervlakte volledige plangebied: ca. 12.478m²

Oppervlakte advieszone vooronderzoek: ca. 9.292m²

Oppervlakte advieszone opgraving: ca. 500m²

Lambertcoördinaten opgravingszone: X: 107646,75 en Y: 190935,41; X: 107653,63 en Y: 1900914,88

Kadastergegevens: Gent, afdeling 23 Gentbrugge, Sectie B, perceel 491B5, 491D4, 491K4, 491S4, 491T5, 491B5, 491X4, 491Y4, 491Z4, 495N5, 495S4, 495Y3, 496N (zie figuur 3)

Topografische kaart: zie figuur 1 en 2

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (assistent-archeologe), Gwendy Wyns (assistent-archeologe), Steven Antheunis (grondwerken), Louise Criel (MeetHet, landmeter en veldtechnicus), Mathieu Boudin (KIK; C14-datering) en initiatiefnemer

Begin- en einddatum veldwerk: 15/1/2021

Wetenschappelijke advisering: /

Nummer wettelijk depot: D/2022/14.293/2

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	5
1.1. SITUERING.....	5
1.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS.....	8
1.2.1. SAMENVATTING BUREAUONDERZOEK	8
1.2.2. SAMENVATTING ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM DOOR MIDDEL VAN PROEFSLEUVEN	11
1.3. ONDERZOEKSOPDRACHT	15
1.3.1. VRAAGSTELLING MET BETREKKING TOT DE ARCHEOLOGISCHE SITE	15
1.3.2. RANDVOORWAARDEN	15
1.3.3. BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN	16
1.4. WERKWIJZE EN STRATEGIE	19
1.4.1. OPGRAVINGSMETHODE.....	19
1.4.2. ORGANISATIE VAN DE OPGRAVING.....	24
1.4.3. RELEVANT GEBRUIKT MATERIAAL.....	24
1.4.4. AFWIJKINGEN STRATEGIE TEN OPZICHTE VAN HET PROGRAMMA VAN MAATREGELEN.....	24
1.4.5. SELECTIEKEUZE VONDSTEN.....	24
1.4.6. SELECTIEKEUZE STAALNAME	25
1.4.7. INBRENG SPECIALISTEN	25
1.4.8. ALGEMENE WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	25
2. ASSESSMENTRAPPORT	26
2.1. GEHANTEERDE METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	26
2.2. OBSERVATIES EN REGISTRATIES.....	26
2.2.1. ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN.....	26
2.2.2. ASSESSMENT VAN DE STALEN	27
2.2.3. CONSERVATIE-ASSESSMENT	28
2.2.4. ASSESSMENT VAN DE SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN ARCHEOLOGISCHE STRUCTUREN	28
2.2.5. ASSESSMENT VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE.....	31
2.3. POTENTIEEL VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.....	32
2.4. UIT TE VOEREN ONDERZOEK	33
2.4.1. TE BEANTWOORDEN ONDERZOEKSVRAGEN	33
2.4.2. STRATEGIE VOOR DE VERWERKING.....	33
2.4.3. CONSERVATIESTRATEGIE	33
2.4.4. ONDERZOEKSVRAGEN BIJ VERVOLGONDERZOEK	34
3. INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	35
3.1. LANDSCHAPPELIJK, HISTORISCH EN ARCHEOLOGISCH KADER.....	35
3.1.1. LANDSCHAPPELIJK KADER	35
3.1.2. HISTORISCH KADER	42
3.1.3. ARCHEOLOGISCH KADER	49
3.2. STRATIGRAFISCHE OPBOUW	51

3.2.1.	BODEMGENESE	51
3.2.2.	BODEMBEWARING	54
3.2.3.	BODEMBEWARING EN BEWARING ARCHEOLOGISCHE SITE/ARTEFACTEN.....	54
3.2.4.	REFERENTIEBODEMS OP GEKENDE ARCHEOLOGISCHE SITES.....	54
3.3.	BESCHRIJVING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE.....	55
3.4.	CULTURELE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE VONDSTEN.....	59
3.5.	DATERING EN INTERPRETATIE ARCHEOLOGISCHE SITE.....	60
3.5.1.	RELATIEVE DATERING AAN DE HAND VAN SPOREN EN VONDSTEN	60
3.5.2.	ABSOLUTE DATERING AAN DE HAND VAN NATUURWETENSCHAPPELIJKE DATERINGSTECHNIKEN	60
3.5.3.	ABSOLUTE DATERING AAN DE HAND VAN HISTORISCHE BRONNEN	60
3.5.4.	TAFONOMISCHE OPBOUW EN FORMATIE.....	60
3.6.	SYNTHESE.....	61
3.6.1.	INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	61
3.6.2.	BELANG EN BETEKENIS VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE.....	61
3.7.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN EN -DOELEN	62
3.8.	SAMENVATTING GESPECIALISEERD PUBLIEK	64
3.9.	SAMENVATTING NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK	65
3.10.	BIBLIOGRAFIE	66
3.11.	FIGURENLIJST	67
3.12.	TABELLENLIJST.....	69
4.	<u>BEWARING EN DEPONERING</u>	<u>70</u>
5.	<u>BIJLAGEN</u>	<u>71</u>
5.1.	LIJST PLANNEN EN KAARTEN	71
5.2.	TEKENINGENLIJST.....	71
5.3.	FOTOLIJST	71
5.4.	SPORENLIJST	71
5.5.	VONDSTENLIJST	71
5.6.	STALENLIJST.....	71
5.7.	SKELETFORMULIEREN.....	71
5.8.	CONSERVATIERAPPORT	71
5.9.	RESULTATEN AARDKUNDIGE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSES.....	71
5.10.	REFERENTIEPROFIEL.....	72
5.11.	DAGRAPPORTEM	72
5.12.	VELDTEKENINGEN	72

1. Beschrijvend gedeelte

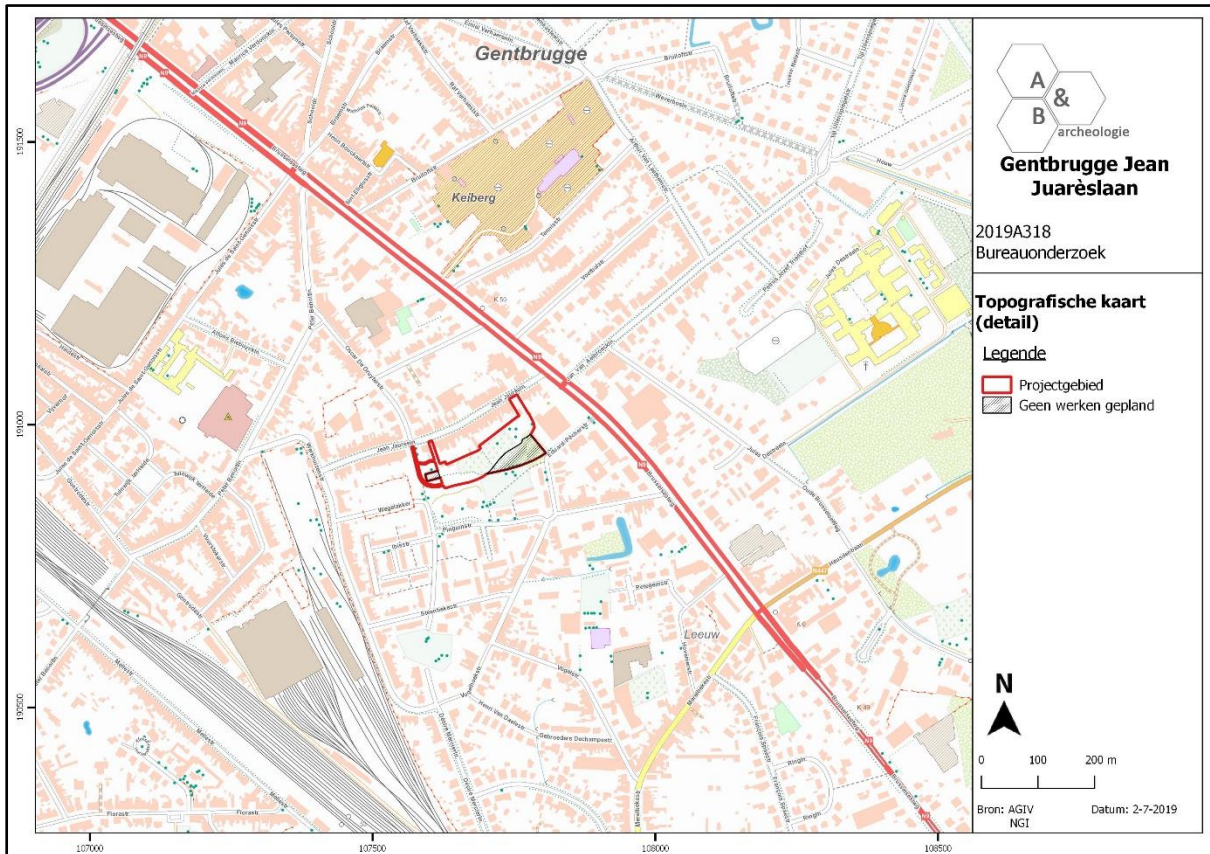
1.1. Situering

Het totale plangebied is 12 478m² groot, de deelzone waarbinnen de werken zullen plaatsvinden is echter kleiner, nl. 9292m². Het totale plangebied heeft een langgerekte vorm en is oost-west georiënteerd. Het plangebied doet momenteel dienst als groenzone en parkgebied gelegen achter de woningen langsheen de zuidelijke zijde van de Jean Jaurèslaan en is begroeid met gras en verschillende bomen. Op het terrein zijn verspreid enkele kleine gebouwtjes aanwezig. In de noordwestelijke hoek van het plangebied zijn er 2 uitwegen aanwezig naar de Jean Jaurèslaan. De meest westelijke uitweg is een bestaand pad dat verder naar het zuiden doorloopt tot buiten het plangebied.

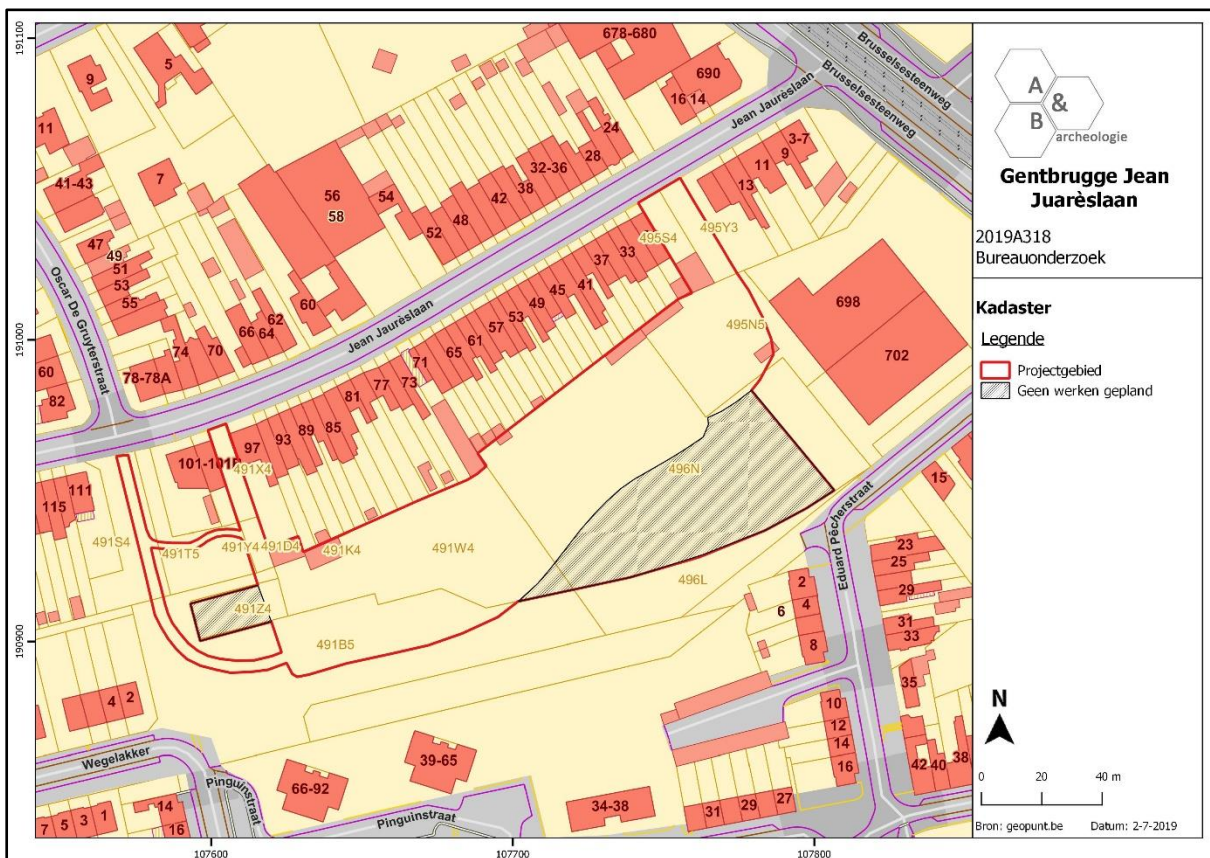
In het bureauonderzoek werd opgenomen dat een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven diende uitgevoerd te worden over het volledige plangebied. Bij het proefsleuvenonderzoek werd een kleine sporencluster aangetroffen waardoor een vlakdekkende opgraving werd geadviseerd met een oppervlakte van ca. 500m².

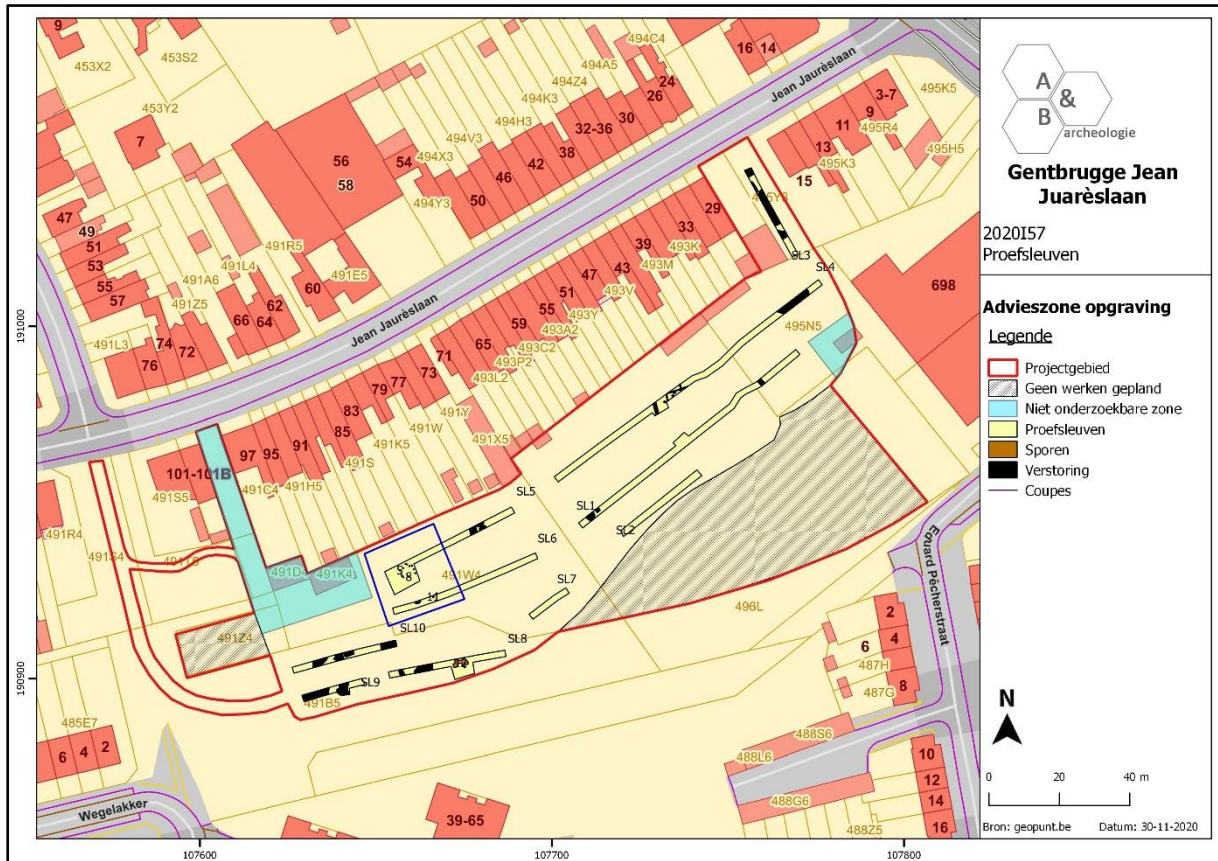
Figuur 1 Zicht op orthofoto met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI).

Figuur 2 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het volledige plangebied (bron: NGI).

Figuur 3 Aanduiding van het plangebied op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Algemeen sporenplan van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor verder onderzoek (ca. 500m²).

1.2. Archeologische voorkennis

1.2.1. Samenvatting bureauonderzoek¹

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Gentbrugge Jean Jaurèslaan (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het totale plangebied is 12 478m² groot, de deelzone waarbinnen de werken zullen plaatsvinden is echter kleiner, nl. 9292m². Het totale plangebied heeft een langgerekte vorm en is oost-west georiënteerd. Het plangebied doet momenteel dienst als groenzone en parkgebied gelegen achter de woningen langs de zuidelijke zijde van de Jean Jaurèslaan en is begroeid met gras en verschillende bomen. Op het terrein zijn verspreid enkele kleine gebouwtjes aanwezig. In de noordwestelijke hoek van het plangebied zijn er 2 uitwegen aanwezig naar de Jean Jaurèslaan. De meest westelijke uitweg is een bestaand pad dat verder naar het zuiden doorloopt tot buiten het plangebied.

Het plangebied bevindt zich op ruime afstand van de dichtstbij gelegen dorpskernen (Gentbrugge in het noorden, Ledeberg in het noordwesten), iets ten westen van de begin 18de eeuw aangelegde Brusselsesteenweg. Afgaande op de 18de-eeuwse kaarten bevond het zich dan in een schaars bebouwde omgeving, die gedomineerd werd door landbouwgronden en bossen. Geleidelijk aan verschijnt er vanaf de tweede helft van de 19de eeuw meer bebouwing langs de Brusselsteenweg. Lands deze weg vestigen zich eind 19de-begin 20ste eeuw diverse tuinbouwbedrijven, vermoedelijk worden er rond 1900 ook enkele serres gebouwd in de noordoostelijke hoek van het terrein. Deze serres – of hun opvolgers – zouden hier ca. 100 jaar aanwezig blijven. Na 1910 maar voor 1937 wordt de Jean Jaurèslaan aangelegd. In de tweede helft van de 20ste eeuw verschijnt de huidige aangrenzende bebouwing langs deze straat en de Brusselsesteenweg. Het plangebied zelf bleef steeds een groene long binnen de dichte bebouwing, na 1990 werden de serres afgebroken. Het terrein evolueerde naar een parkgebied met verspreid enkele kleine gebouwtjes. Afgaande op de historische kaarten en luchtfoto's hebben geen grootschalige bodemingrepen plaatsgevonden op het plangebied. Het terrein bevindt zich op de noordoostelijke flank van een noord-zuid georiënteerde heuvelrug, die het zuidelijke deel van Gentbrugge domineert, en helt licht af naar het oosten. Het oosten van de gemeente wordt ingenomen door een nat en lagergelegen gebied nabij de Schelde, de Gentbrugse meersen, waar amper bebouwing is. In de omgeving van het plangebied – waar wel een dichte bebouwing aanwezig is - zijn geen natuurlijke waterlopen aanwezig. De bodem bestaat uit een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. Op archeologisch gebied is de omgeving van het plangebied ongekend. De gekende sites in de buurt verwijzen vooral naar omwalde sites met een oorsprong in de late middeleeuwen of de nieuwe tijd, en die enkel gekend zijn via cartografisch onderzoek. Er vonden de laatste jaren 2 proefsleuvenonderzoeken plaats op enige afstand ten oosten van het plangebied, waarbij vooral de aanwezigheid van een gebouwplattegrond uit de late ijzertijd opvallend is. Andere sporen waren van recente oorsprong. Deze onderzoeken

¹ Acke, Bracke, Wyns 2019

situëren zich echter op de natte, lage gronden nabij de Schelde, op terreinen met andere landschappelijke kenmerken als het plangebied, en zijn dus minder relevant. Om toch enige inschatting te kunnen voorleggen van het archeologisch potentieel van het plangebied, kan op basis van de landschappelijke kenmerken – veraf van een natuurlijke waterloop, geen afdekkende bodemlagen aanwezig, podzolbodem niet meer intact – een lage verwachting voor in situ bewaarde steentijd artefactensites gegeven worden. De archeologische verwachting betreft voornamelijk sites met grondsporen, die kunnen dateren uit het neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse periode en/of de middeleeuwen. Vermoedelijk hebben er geen grootschalige verstoringen plaatsgevonden op het terrein, waardoor dergelijke sites – indien aanwezig – goed bewaard kunnen zijn onder de teelaarde.

Binnen het totale plangebied gebeuren er op 2 zones geen werken: een grotere zone in het zuidoostelijke deel en een kleine rechthoekige zone in het westelijke deel van het plangebied. Beide zones blijven behouden als parkgebied. In de overige zone van het plangebied worden de gebouwtjes afgebroken en worden de bomen gerooid. Vervolgens wordt het terrein bouwrijp gemaakt. Er worden 27 woningen gebouwd: 25 woningen in een langgerekt lint achter de woningen langsheen de Jean Jaurèslaan (loten 21-25), en dan nog 2 woningen die worden ingeplant langsheen de Jean Jaurèslaan (loten 26 en 27). De woningen in het lint worden naar het zuiden georiënteerd, naar een nieuw aan te leggen betonpad van ca. 2m breed waarvan links en rechts een 1m brede zone in grasdallen wordt voorzien. Onder het pad wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. Het betonpad zal in het westen aansluiten op het bestaande pad, dat echter ook opnieuw wordt aangelegd en voorzien van riolering. In het oosten zal het betonpad aansluiten op een bredere, nieuwe aan te leggen weg die vanuit de Jean Jaurèslaan naar het zuiden zal lopen en uitmonden in een parkeerzone. Net ten westen van deze nieuwe weg wordt woning lot 27 aangelegd. Langsheen de nieuwe weg en langsheen het betonpad worden enkele bufferzones voor wateropvang gegraven. Achter de woningen van loten 1 tot en met 25 wordt een tuinzone voorzien, met achteraan elk lot een zone voor het optrekken van tuinbergingen. Achter deze tuinbergingen wordt een kruiwagenpad voorzien dat van oost naar west loopt en de scheiding vormt tussen loten 1 tot 25 en de bestaande woningen langsheen de Jean Jaurèslaan. In het oosten sluit dit kruiwagenpad aan op de nieuwe weg, in het westen op het nieuwe betonpad. Met uitzondering van de 2 zones waar geen werken gebeuren, zullen er aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van het terrein, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en van de interne weg, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen en de groenzone. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Het plangebied kent een ongekende archeologische verwachting door het gebrek aan archeologisch onderzoek op de zandrug in het zuiden van Gentbrugge. Wel kan besloten worden dat er een lage verwachting is voor in situ bewaarde steentijd artefactensites, en een hogere verwachting voor sites met grondsporen. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van deze regio ten zuiden van Gent, waarover archeologisch quasi niks gekend is. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning. Op dit moment bevinden er zich bovendien nog

een groot aantal bomen op het terrein, en kan er geen verder vooronderzoek uitgevoerd worden. De zones waar geen werken gebeuren, worden uitgesloten van verder vooronderzoek.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen.

1.2.2. Samenvatting archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven²

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Gentbrugge Jean Jaurèslaan (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In de nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op woensdag 25 november 2020. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 4 parallelle noordoost-zuidwest en twee noordwest-zuidoost georiënteerde proefsleuven. Binnen het plangebied zijn echter diverse bomen aanwezig die enerzijds behouden zullen worden bij de toekomstige verkaveling en anderzijds nog verplaatst zullen worden. Deze bomen hinderden echter het vooronderzoek niet. Daarnaast was het niet mogelijk om in de noordwestelijke aansluiting (ca. 800m²) naar de Jean Jaurèslaan een proefsleuf aan te leggen zoals voorzien in het programma van maatregelen van de bureaustudie. De doorgang is hier te beperkt voor een machinale aanleg van een proefsleuf (te smal en stabiliteit met naburige bewoning). Bovendien is deze zone ook verhard en ingenomen door parkeerboxen en worden enkele bomen behouden. Ook in het uiterste oosten van het plangebied werd de watertoren gevrijwaard (ca. 150m²). Daarnaast zijn ook de smalle wandelpaden in het westen niet-onderzoekbaar (ca. 550m²). Centraal in de oostelijke helft van het terrein is bovendien nog een omvangrijke bakstenen waterciterne (ca. 75m²) aanwezig van de voormalige serrebouw. Het sleuvenplan werd omwille van bovenvermelde redenen aangepast aan deze situatie. In totaal werden 10 proefsleuven aangelegd, waarvan 9 met een noordoost-zuidwest oriëntatie en 1 met een noordwest-zuidoost oriëntatie. Bepaalde sleuven werden onderbroken omwille van te behouden bomen, maar kregen telkens een nieuwe sleufnummer. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een graafmachine met een niet-getande graafbak met breedte van 1,80m. Er werden bijkomend enkele kijkvensters aangelegd om inzicht te krijgen in bepaalde sporencusters en om de aan- of afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

Het totale plangebied heeft een oppervlakte van 12.478m² groot. De zone van de geplande werken is ca. 9.292m² groot. Bepaalde delen, zoals hierboven vermeld, konden niet onderzocht worden waardoor de totale onderzoekbare zone ca. 7717m² groot is (te behouden bomen, smalle doorgang, wandelpaden, waterciterne en watertoren). Hiervan werd ca. 885m² (11,5%) onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Er kon echter een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel dat in dit geval positief bleek te zijn voor

² Acke, Bracke, Fonteyn 2020a, 2020b.

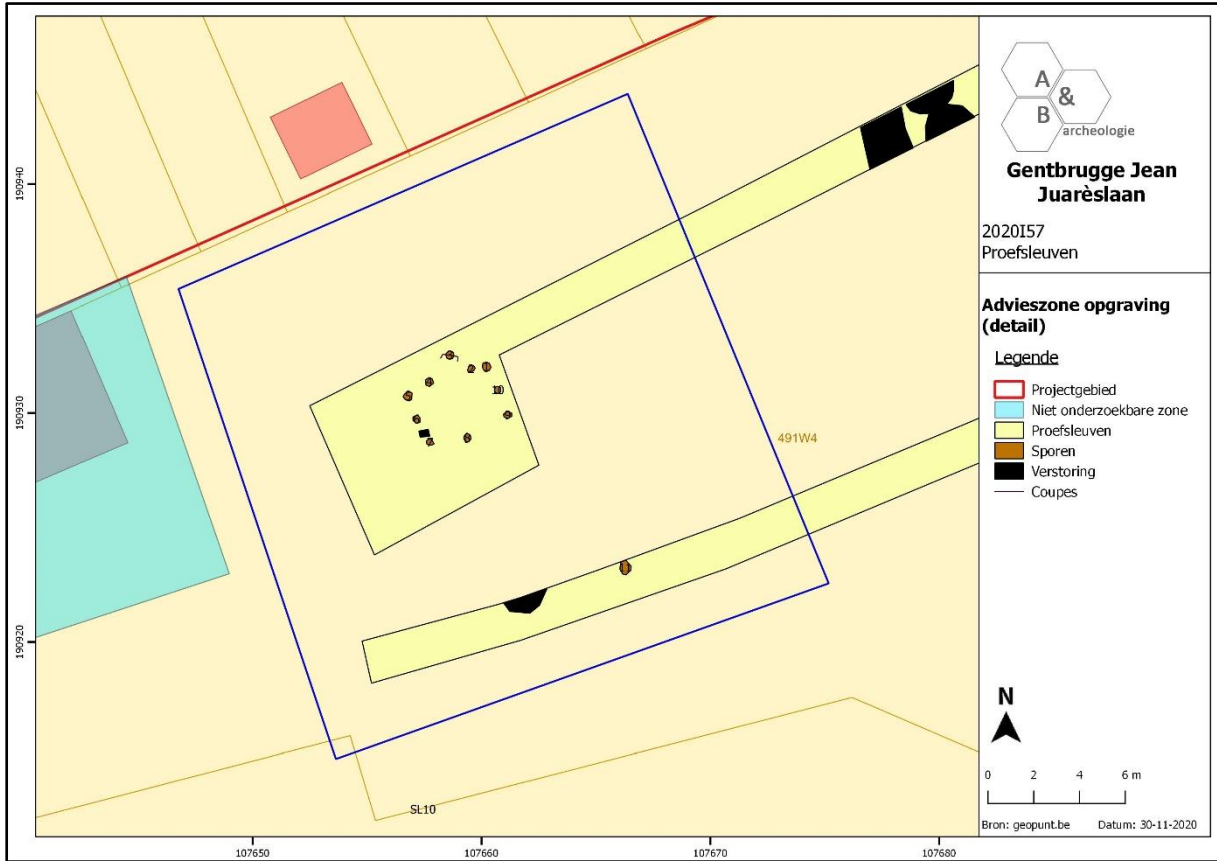
een klein deel van het plangebied. Elders werden hoofdzakelijk verstoringen en een afgetopte C-horizont waargenomen.

Tijdens het vooronderzoek werden binnen het plangebied 12 grondsporen aangetroffen. 11 van de sporen concentreren zich in de noordwestelijke hoek van het plangebied. In sleuf 5 werd een sporencluster van 10 sporen teruggevonden, S1 t.e.m. 10. Met uitzondering van S3 vormen de sporen samen een rechthoekige structuur of bijgebouw. De afmeting van de structuur bedraagt ca. 4 op 2,5m met een NO-ZW oriëntatie. De paalsporen kenmerken zich door hun zandige bruingrijze vulling. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen. Het spoor S3 werd als enige gecoupeerd aangezien deze niet tot de structuur behoort. Het paalspoor blijkt in coupe komvormig te zijn, vrij sterk gebioturbeerd en een 10cm diep. De datering van de sporen blijft voorlopig onzeker, maar lijken op basis van hun vulling ruim in de metaaltijden te dateren. In de nabijgelegen sleuf 6 werd spoor 11 aangetroffen. Deze kuil kenmerkt zich door een donkergrijze zandige vulling. Ook hier werd geen vondstmateriaal aangetroffen en is de datering onzeker. Mogelijk is de kuil van een recentere oorsprong.

Gezien de aard en datering van deze sporen, dienen ze ruimer te worden onderzocht door middel van een vlakdekkende opgraving. De advieszone voor deze opgraving heeft een oppervlakte van ca. 500m². Binnen deze zone kunnen naast bewoningssporen ook andere sporen van antropogene oorsprong verwacht worden. Zo moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van gebouwstructuren, waterhoudende structuren en sporen met artisaan en funerair karakter. Het overige deel van het plangebied bleek archeologisch leeg te zijn, ofwel (sterk) verstoord. Hier dient dan ook geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren.

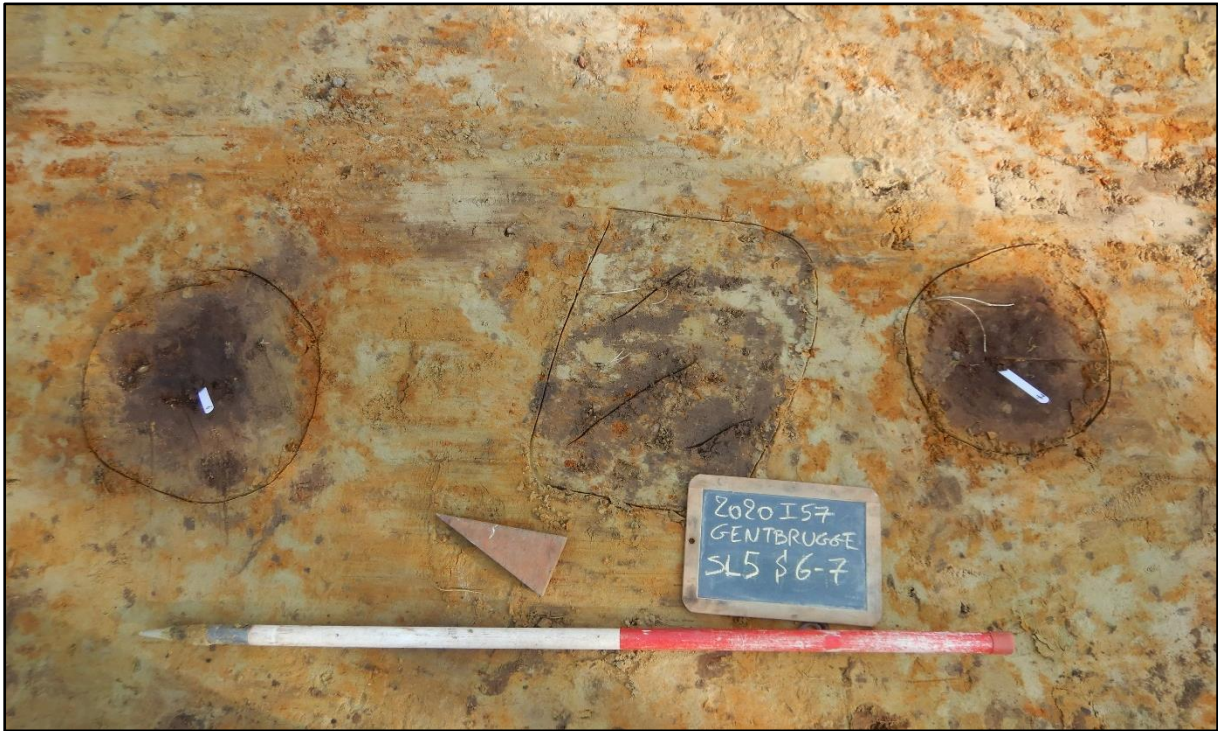
Figuur 5 Algemeen sporenplan van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor verder onderzoek (ca. 500m²) (bron: Acce, Bracke, Wyns 2020).

Figuur 6 Detail van het algemeen sporenplan ter hoogte van de advieszone (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).

Figuur 7 Overzichtsfoto van de structuur in sleuf 5 (S1 tem 10) (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).

Figuur 8 Detailopname van de paalkuilen S6 en 7 tijdens het sleuvenonderzoek (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).

1.3. Onderzoeksopdracht

1.3.1. Vraagstelling met betrekking tot de archeologische site

In het programma van maatregelen bij de nota³ waren onderstaande niet-limitatieve onderzoeksvragen opgenomen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische sporen?
- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisaanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere erven? Wat is de onderlinge samenhang/fasering? Hoe zijn de erven ingedeeld en afgebakend?
- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen?
- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? Tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?
- Lenen vondsten zich tot een conservatie? Wat is hun meerwaarde?
- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?
- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden en hoe verhoudt ze zich tot gekende onderzoeken in de ruimere omgeving van het plangebied?
- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of loopt de site door buiten het terrein?

1.3.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing. Het onderzoek kon uitgevoerd worden onder normale omstandigheden.

³ Acke, Bracke, Wyns 2020.

1.3.3. Beschrijving van de geplande werken

Het ontwerpplan is op onderstaande figuur te zien. Het plangebied maakt deel uit een groter RUP, waarbij in de toekomst ook de gronden ten oosten, zuiden en westen worden ontwikkeld.

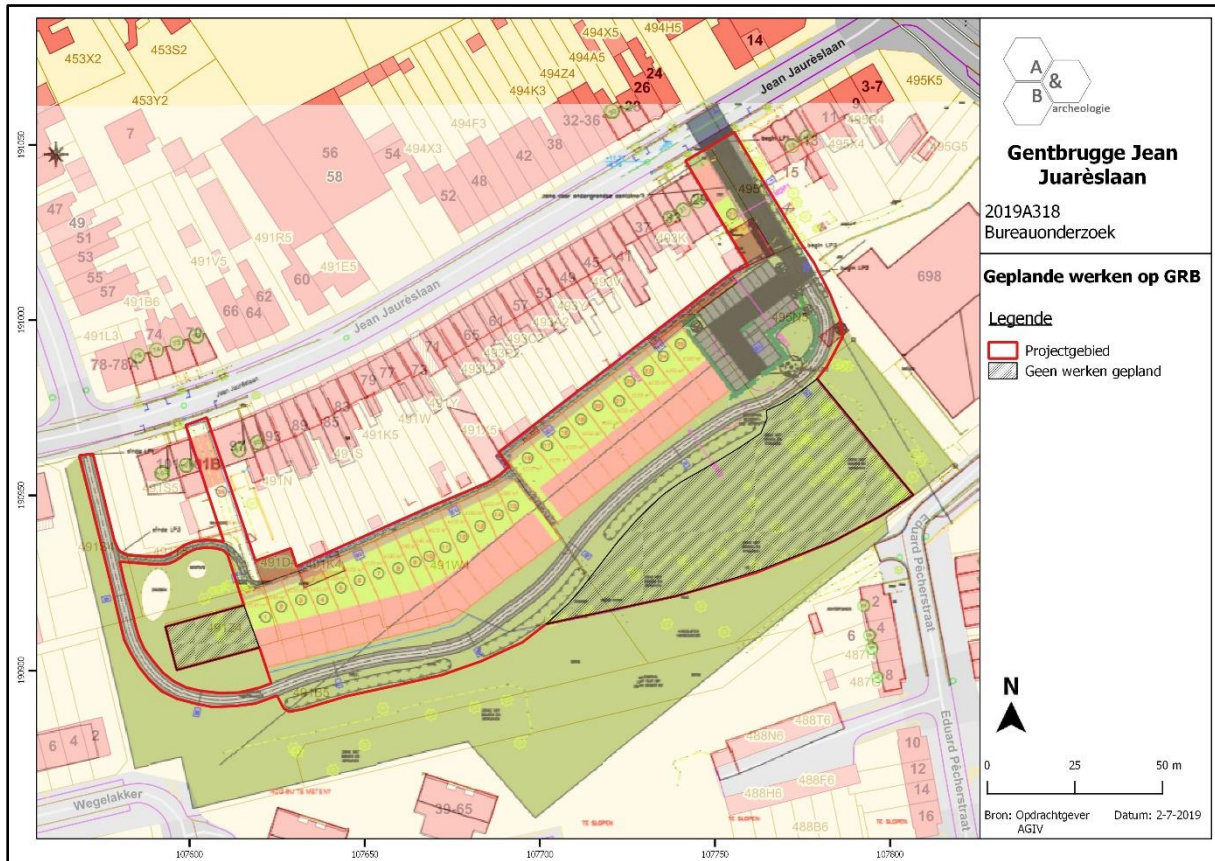
Binnen het totale plangebied gebeuren er op 2 zones geen werken: een grotere zone in het zuidoostelijke deel en een kleine rechthoekige zone in het westelijke deel van het plangebied. Beide zones blijven behouden als parkgebied.

In de overige zone van het plangebied worden de gebouwtjes afgebroken en worden de bomen gerooid. Vervolgens wordt het terrein bouwrijp gemaakt. Er worden 27 woningen gebouwd: 25 woningen in een langgerekt lint achter de woningen langsheen de Jean Jaurèslaan (loten 21-25), en dan nog 2 woningen die worden ingeplant langsheen de Jean Jaurèslaan (loten 26 en 27). De woningen in het lint worden naar het zuiden georiënteerd, naar een nieuw aan te leggen betonpad van ca. 2m breed waarvan links en rechts een 1m brede zone in grasdallen wordt voorzien. Onder het pad wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. Het betonpad zal in het westen aansluiten op het bestaande pad, dat echter ook opnieuw wordt aangelegd en voorzien van riolering. In het oosten zal het betonpad aansluiten op een bredere, nieuwe aan te leggen wegenis die vanuit de Jean Jaurèslaan naar het zuiden zal lopen en uitmonden in een parkeerzone. Net ten westen van deze nieuwe wegenis wordt woning lot 27 aangelegd. Langsheen de nieuwe wegenis en langsheen het betonpad worden enkele bufferzones voor wateropvang gegraven. Achter de woningen van loten 1 tot en met 25 wordt een tuinzone voorzien, met achteraan elk lot een zone voor het optrekken van tuinbergingen. Achter deze tuinbergingen wordt een kruiwagenpad voorzien dat van oost naar west loopt en de scheiding vormt tussen loten 1 tot 25 en de bestaande woningen langsheen de Jean Jaurèslaan. In het oosten sluit dit kruiwagenpad aan op de nieuwe wegenis, in het westen op het nieuwe betonpad.

Met uitzondering van de 2 zones waar geen werken gebeuren, zullen er aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van het terrein, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen en van de interne wegenis, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen en de groenzone. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Figuur 9 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). De begrenzing van de groene zone komt niet overeen met de effectieve grens van het plangebied.

Figuur 10 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: initiatiefnemer en geopunt.be).

1.4. Werkwijze en strategie

1.4.1. Opgravingsmethode

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de nota een opgraving opgelegd over een deel van het projectgebied. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de nota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

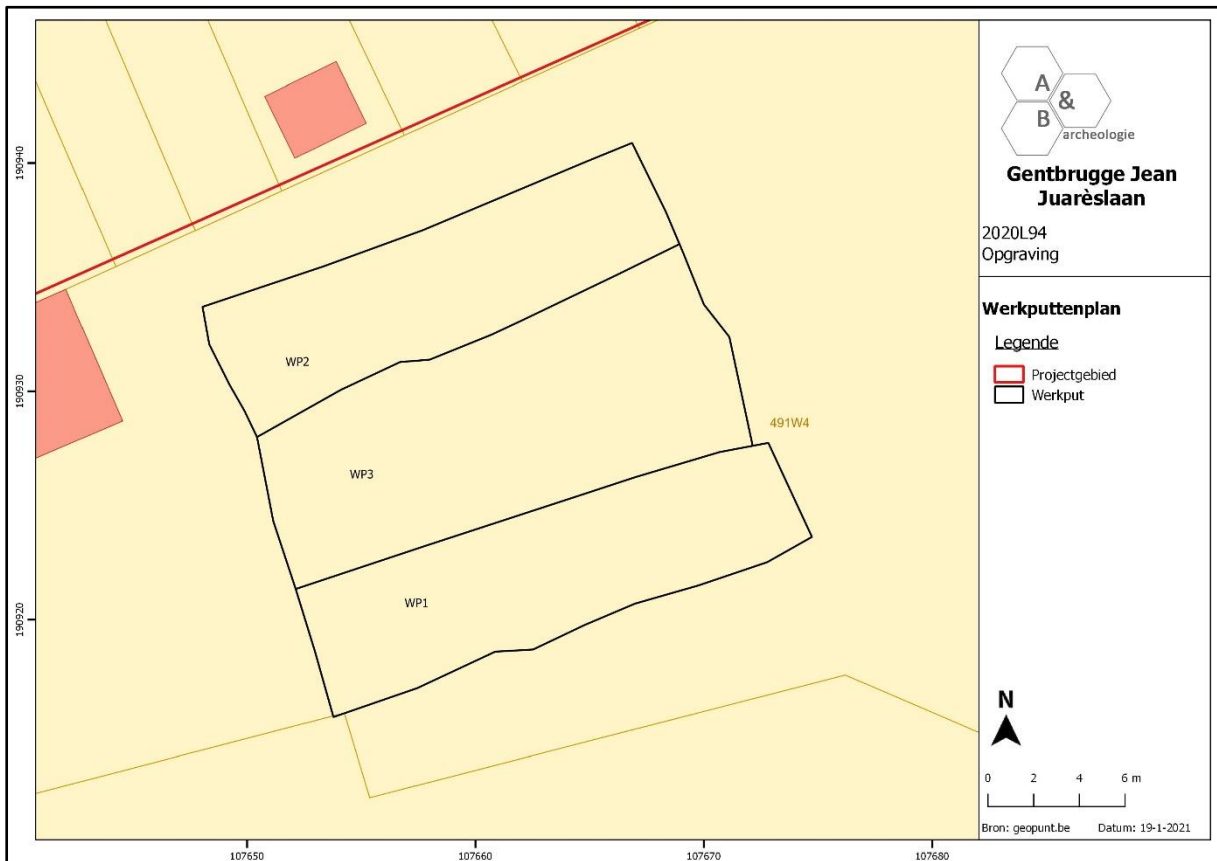
De advieszone voor verder onderzoek heeft een oppervlakte van ca. 500m² en situeert zich eerder in het noordwesten van het plangebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd hier een sporencluster aangetroffen die vermoedelijk deel uitmaken van een gebouwstructuur. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen, maar typologisch gezien kon een datering in de metaaltijden voorop geschoven worden.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. De opmetingen werden handmatig uitgevoerd waarbij het meetsysteem opgemeten werd met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm. De teelaarde, het aangelegde vlak, de sporen en de storten werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus. Dit leverde, met uitzondering van recent afval, geen relevante vondsten op. De opgravingszone werd opgegraven in drie werkputten, waarbij werkput 2 en 3 samen werden opengelegd, gezien de aanwezigheid van een gebouwplattegrond. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Alle sporen, 20 in totaal, kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De grondsporen werden geregistreerd, gecoupeerd en onderzocht. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon Coolpix W300. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen. Wel werden 2 inventarisnummers uitgedeeld aan ingezamelde houtskoolstalen uit de paalkuilen S9 en 15. Er werden twee profielen geplaatst om de bodemopbouw te omschrijven, meer bepaald aan de zuidelijke rand (PR1) en de noordelijke rand (PR2).

Het archeologische vlak werd aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk in de top van de C-horizont. Deze bevond zich op ca. 60 tot 70cm onder het huidige maaiveldniveau. Het archeologisch niveau bevindt zich in het noorden op ca. +11,7m TAW en in het zuiden op ca. +11,65m TAW. Het maaiveldniveau situeert zich tussen ca. +12,4m TAW in het noordwesten en ca. +12,15m TAW in het oosten. De hoogteverschillen zijn bijgevolg minimaal te noemen.

Figuur 11 Opgravingszone geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Werkputtenplan (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt).

Figuur 14 Aanleg en opschaven van het archeologisch vlak.

Figuur 15 Couperen en opmeten van de archeologische sporen en recente landbouwsporen.

Figuur 16 Intekenen van de coupes.

Figuur 17 Sfeerbeeld tijdens de metaaldetectie.

1.4.2. Organisatie van de opgraving

Het onderzoek werd uitgevoerd op vrijdag 15 januari 2021 in goede weersomstandigheden. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Steven Antheunis (SA-grondwerken). Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Bert Acke en Paulien Fonteyn als assistent-archeologen. De opmetingen werden uitgevoerd door landmeter en veldtechnicus Louise Criel (MeetHet). Deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeologe Gwendy Wyns.

Op 27 januari 2021 werd het archeologierapport ingediend bij Onroerend Erfgoed. Het eindverslag werd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0 opgemaakt door erkend archeoloog en veldwerkleider Maarten Bracke, erkend archeoloog Paulien Fonteyn en assistent-archeologen Bert Acke en Gwendy Wyns.

Na afronding van de opgraving en het eindverslag zal het archeologisch ensemble overgedragen worden aan de initiatiefnemer.

1.4.3. Relevant gebruikt materiaal

Het vlak werd aangelegd door een 21-tons kraan met een gladde, platte graafbak. Het vlak, de sporen, de hoogtes, ... werden ingemeten met een GPS-toestel van het merk Leica door landmeter Jens Mertens (MeetHet). De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon Coolpix W300. Metaaldetectie werd uitgevoerd met een motion detector van het merk XP Deus met 21cm zoekschijf. Verder werd gebruik gemaakt van klein opgravingsmateriaal zoals schop, truweel, vouwmeters, schaallat, vondstzakken, etc.

1.4.4. Afwijkingen strategie ten opzichte van het programma van maatregelen

Er werd niet afgeweken van het programma van maatregelen bij de nota van het proefsleuvenonderzoek.

1.4.5. Selectiekeuze vondsten

Er werd geen selectie doorgevoerd betreffende de inzameling van vondstmateriaal. Er werden echter geen relevante vondsten aangetroffen tijdens het vooronderzoek.

1.4.6. Selectiekeuze staalname

Tijdens de opgraving werden staalnames uitgevoerd. De staalname gebeurde om de vooropgestelde onderzoeksvragen te beantwoorden, maar was afhankelijk van de aangetroffen sporen en structuren en de mogelijkheid tot het nemen van een zinvol staal.

Er werden twee minuscule brokjes houtskool (inv. 1 en 2) handmatig uitgepikt uit de vulling van paalkuilen S9 en S15. Hierbij werd gelet dat enkel zuiver houtskoolmateriaal uit de originele spoorvulling (niet uit een mollengang of andere secundaire positie) werd ingezameld.

Staalnummer	Spoor	Laag	Structuur
1	9	1	Paalkuil
2	15	1	Paalkuil

Tabel 1 Bemonsterde sporen en staalnummers.

1.4.7. Inbreng specialisten

Mathieu Boudin van het KIK werd ingeschakeld voor het C14-onderzoek. De ingezamelde houtskoolmonsters bleken echter ontoereikend voor de uitvoer van een betrouwbare datering.

1.4.8. Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing

2. Assessmentrapport

2.1. Gehanteerde methoden, technieken en criteria

Alle sporen, vondsten en stalen zijn beschreven en geregistreerd zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk. Op basis hiervan werd een gedegen assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren en van de site in zijn geheel uitgevoerd door de erkend archeoloog, veldwerkleider, de assistent-archeologen en de natuurwetenschappers. De diverse methoden, technieken en criteria worden in onderhavige deelhoofdstukken verder omschreven.

2.2. Observaties en registraties

2.2.1. Assessment van de vondsten

Bij het archeologisch onderzoek werden geen relevante vondsten aangetroffen. In een recente verstoring, ca. 1960, werd een glazen flesje met draaidop van 'Marsuline' teruggevonden. Gezien de recente aard van het flesje werd dit niet ingezameld als archeologische vondst, maar louter fotografisch geregistreerd.

Figuur 18 Niet ingezameld glazen flesje van Marsuline uit een recente verstoring.

2.2.2. Assessment van de stalen

Tijdens de opgraving werden in totaal twee stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek ingezameld. Het gaat om twee houtskoolmonsters (inv. 1 en 2) uit de paalkuilen S9 en S15. In de andere paalkuilen bleek geen houtskool aanwezig.

De houtskoolmonsters (inv. 1 en 2) werden handmatig ingezameld bij het uithalen van de sporen. Hierbij werd gelet dat enkel zuiver materiaal uit de originele opvulling van de sporen werd ingezameld. Het houtskool bleek minuscuul en werd voorgelegd aan Mathieu Boudin (KIK-irpa) voor C14-dateringen. Het houtskool bleek echter te beperkt en niet bruikbaar.

Categorie	Aantal
Houtskoolmonsters	2

Tabel 2 Overzicht van de ingezamelde stalen.

Staalnummer	Spoor	Laag	Structuur	Doel
1	9	1	Paalkuil	C14
2	15	1	Paalkuil	C14

Tabel 3 Detail van de ingezamelde stalen met aanduiding van de stalen geselecteerd voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek (grijs).

Onderzoek	Waardering	Analyse
C14	2	0

Tabel 4 Aanduiding van het aantal voorgelegde stalen voor C14, echter ontoereikend voor C14-dateringen.

2.2.3. Conservatie-assessment

Er werd geen relevant vondstmateriaal ingezameld, waardoor ook geen nood is aan conservatie.

2.2.4. Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens het onderzoek werden 20 spoornummers uitgedeeld aan archeologische grondsporen. Daarnaast werden enkele restanten van landbouwteelten geregistreerd, alsook enkele recente verstoringen.

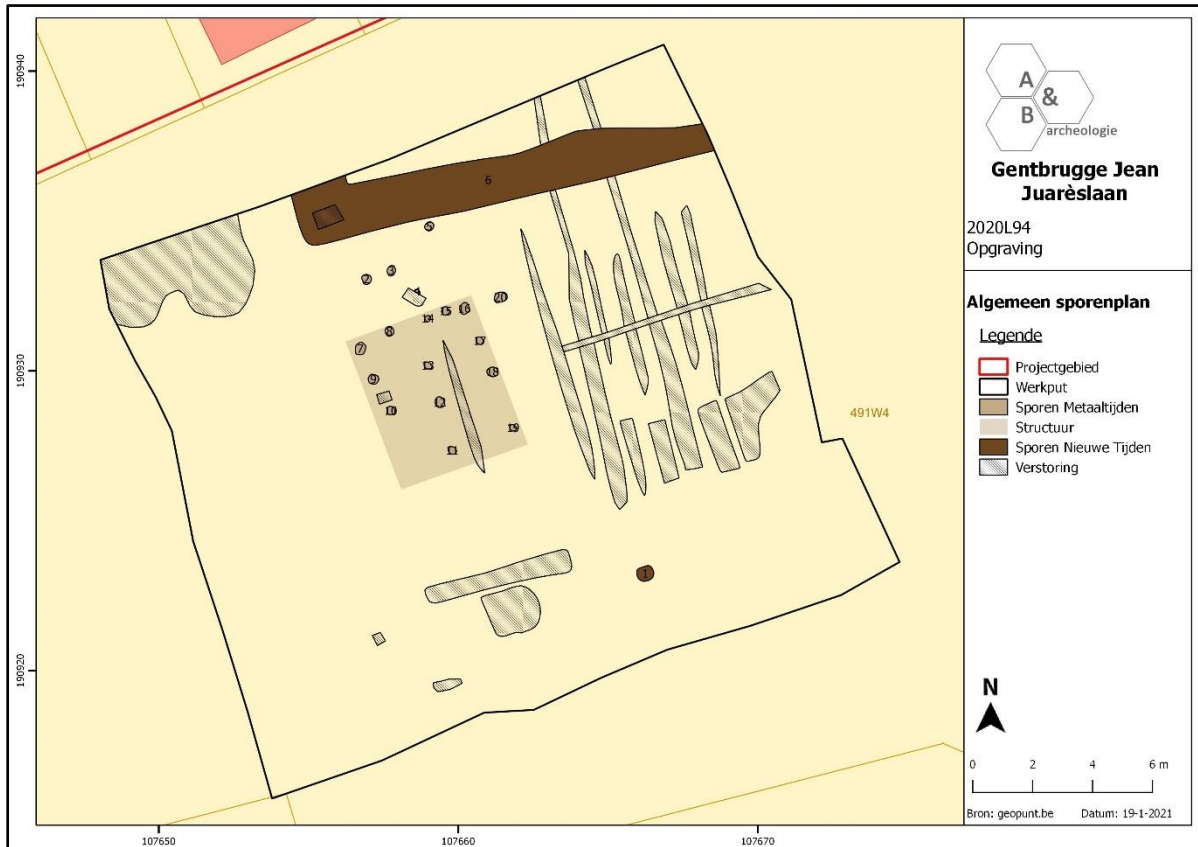
Centraal in de opgraving werd een gebouwstructuur aangetroffen bestaande uit de paalkuilen S7 tem S19. De structuur heeft een rechthoekig grondplan met een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De minimale afmeting van het (bij)gebouw meet ca. 4 op 6m. Gezien de afwezigheid aan vondstmateriaal kan de structuur op basis van type en vulling, uitsluitend ruim gedateerd worden in de metaaltijden.

Verder werd aan de noordelijke rand een ondiepe gracht S6 geregistreerd en bleek spoor S1, ook aangetroffen in de proefsleuven, van een recentere datum. Daarnaast werden in de oostelijke helft sporen van landbouwactiviteiten opgetekend. Deze sporen worden gezien hun beperkte archeologische relevantie niet verder besproken.

De aangetroffen structuur wordt verder behandeld in hoofdstuk 3.3.

Categorie	Aantal
Paalkuilen	18
Kuil	1
Gracht	1

Tabel 5 Zicht op de aangetroffen antropogene spoorcategorieën en hun aantallen.

Figuur 19 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 20 Coupe op de recente kuil S1.

Figuur 21 Coupe op de ondiepe en recente gracht S6.

2.2.5. Assessment van de archeologische site

Het archeologisch onderzoek aan de Jean Jaurèslaan in Gentbrugge leverde een (bij)gebouw op centraal in de opgravingszone. De structuur, met een minimale afmeting van ca. 4 op 6m, kenmerkt zich door een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De ondiepe bewaring van de paalsporen maakt echter een volledige optekening en registratie van de gebouwplattegrond moeilijk. De nog zichtbare archeologische sporen zijn 2 tot 32cm diep bewaard, met een gemiddelde van ca. 5cm. Er is sprake van een sterke tot zeer sterke aftopping van de C-horizont, waarbij de Tertiaire lagen dagzomen meteen onder de teelaarde. De antropogene invloed in de laatste 100 jaar is sterk te noemen waarbij grote delen van het bodemarchief verploegd en vergraven werden in de teelaarde.

2.3. Potentieel voor wetenschappelijk onderzoek

Uit de paalkuilen S9 en S15 werden minuscule brokjes houtskool ingezameld die gebruikt kunnen worden voor een C14-datering (inv. 1 en 2). De paalkuilen maken deel uit van de gebouwstructuur die omwille van het ontbreken aan vondstmateriaal ruim in de Metaaltijden kan gedateerd worden. De ingezamelde houtskoolmonsters werden voorgelegd worden aan een specialist in functie van een C14-datering, maar bleken niet bruikbaar voor het uitvoeren van een datering.

De site vormt een uitbreiding op de reeds gekende, eerder beperkte, archeologische waarden uit de omgeving. De onderzoeksresultaten kunnen dan ook gebruikt worden bij ruimer synthetiserend onderzoek naar de archeologische ontwikkeling van de regio en meer algemeen bij onderzoek naar sites uit de metaaltijden in Vlaanderen.

2.4. Uit te voeren onderzoek

2.4.1. Te beantwoorden onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de nota⁴ waren onderstaande niet-limitatieve onderzoeksvragen opgenomen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische sporen?
- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisaanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere erven? Wat is de onderlinge samenhang/fasering? Hoe zijn de erven ingedeeld en afgebakend?
- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen?
- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? Tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?
- Lenen vondsten zich tot een conservatie? Wat is hun meerwaarde?
- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?
- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden en hoe verhoudt ze zich tot gekende onderzoeken in de ruimere omgeving van het plangebied?
- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of loopt de site door buiten het terrein?

2.4.2. Strategie voor de verwerking

Alle gegevens van de opgraving werden opgelijst in de plannen-, foto-, sporen-, vondsten-, tekeningen- en stalenlijst. De resultaten werden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen. Hierin worden, indien nodig, voorstellen gedaan voor verder specialistisch onderzoek die hier niet aan bod zijn gekomen. De ingezamelde houtskoolmonsters werden voorgelegd worden aan een specialist, Mathieu Boudin van het KIK te Brussel, in functie van een C14-datering, maar bleken niet bruikbaar voor het uitvoeren van een datering.

2.4.3. Conservatiestrategie

Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen.

⁴ Acke, Bracke, Wyns 2020.

2.4.4. Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

De onderzoeksvragen en -doelstellingen zoals geformuleerd in de nota ID 16900 en in hoofdstuk 1.3.1. en 2.4.1. volstaan voor de analyse van de archeologische vindplaats. Er dient geen vervolgonderzoek plaats te vinden op de resultaten van de opgraving. Wel kunnen de resultaten opgenomen worden in verder synthetiserend onderzoek.

3. Interpretatie van de archeologische site

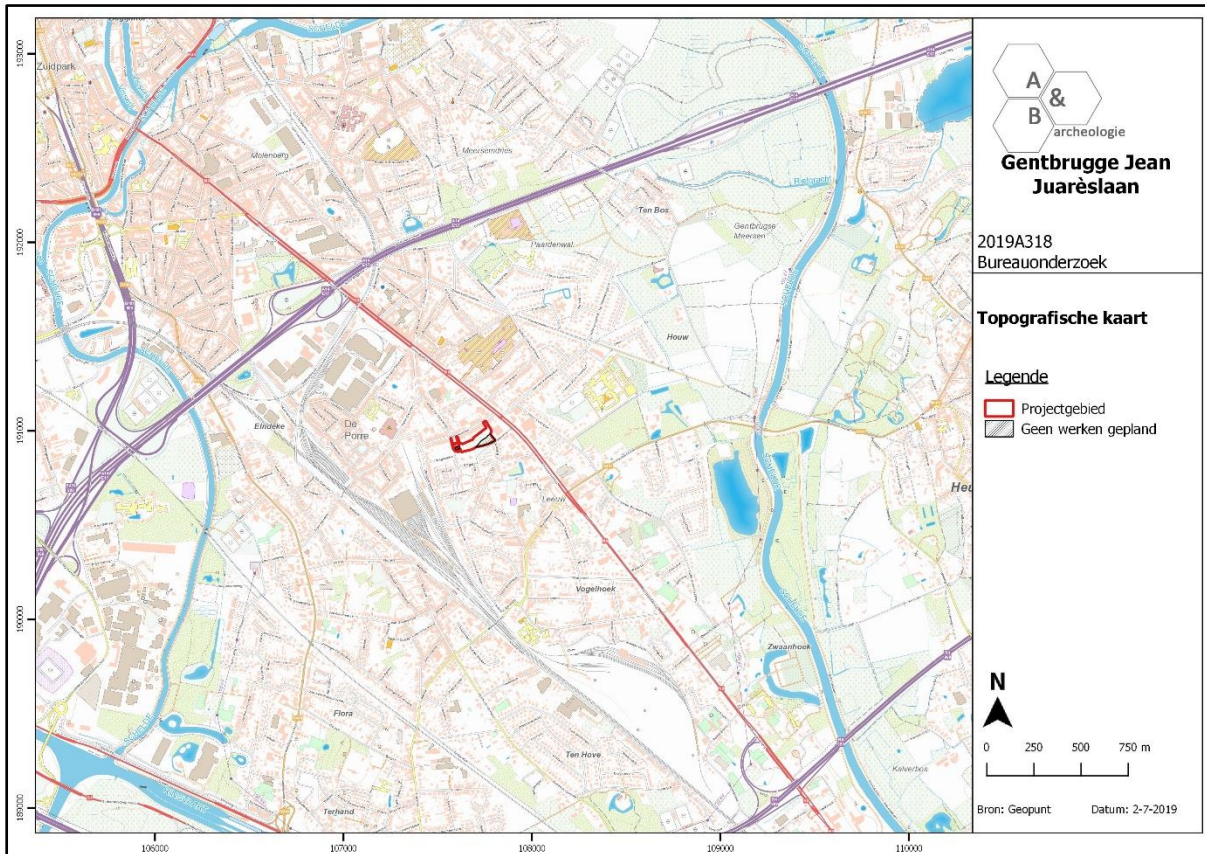
3.1. Landschappelijk, historisch en archeologisch kader

3.1.1. Landschappelijk kader

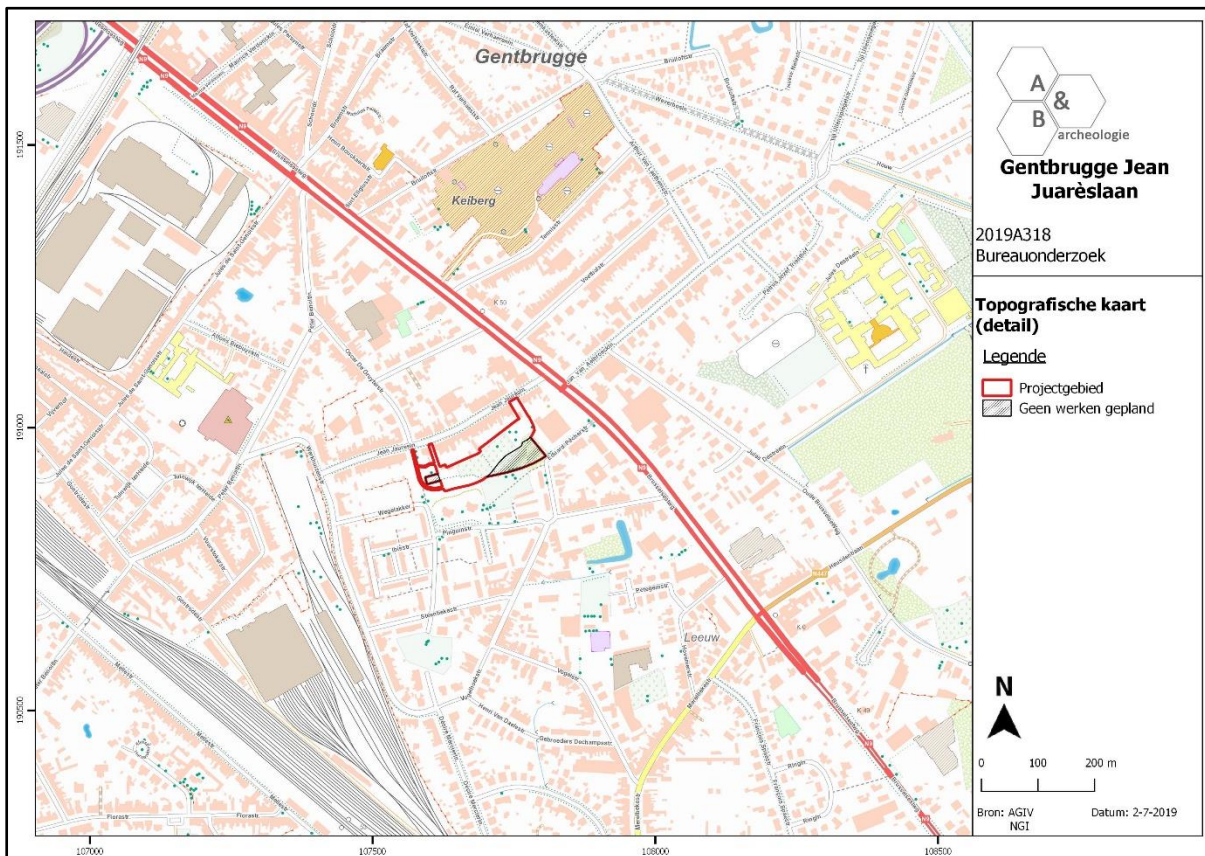
Het projectgebied bevindt zich in Gentbrugge, een deelgemeente van Gent, centraal gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen. Gentbrugge bevindt zich ten zuidoosten van de stad en ligt ten zuiden van een brede noordelijke bocht in de Schede. Deze rivier vormt tevens de grens met Sint-Amandsberg, Destelbergen en Heusden. Daarnaast grenst Gentbrugge ook aan Melle, Merelbeke en Ledeberg. De E17 doorsnijdt de gemeente van oost naar west. Het westelijke deel van de gemeente is dichtbebouwd en is vergroeid met de stad Gent en zijn dichtbevolkte buurgemeenten. Het oostelijke deel, tot aan de Schelde, heeft een open karakter en wordt aangeduid als de Gentbrugse Meersen, een park- en natuurgebied van zo'n 240 hectare.

De dorpskerk van Gentbrugge is iets meer dan 2km ten noorden van het plangebied gelegen, dat zich in het zuiden van de deelgemeente bevindt en eigenlijk dicht bij de oude kern van Ledeberg (ca. 1,6km ten noordwesten) ligt. De Jean Jaurèslaan is een westelijke zijstraat van de drukke Brusselsesteenweg (N9), die iets meer dan 100m ten oosten van het plangebied is gelegen en naar het noordwesten via Ledeberg naar Gent leidt, en naar het zuidoosten via Melle richting Aalst. Het plangebied bevindt zich in een dichtbebouwde omgeving. Ten noorden zijn huizen langsheen de Jean Jaurèslaan gelegen, ten oosten 2 winkelruimtes met parking langsheen de Brusselsesteenweg, ten zuiden en westen zet de huidige parkomgeving zich nog even verder om dan te grenzen aan gebouwen, tuinen en wegen.

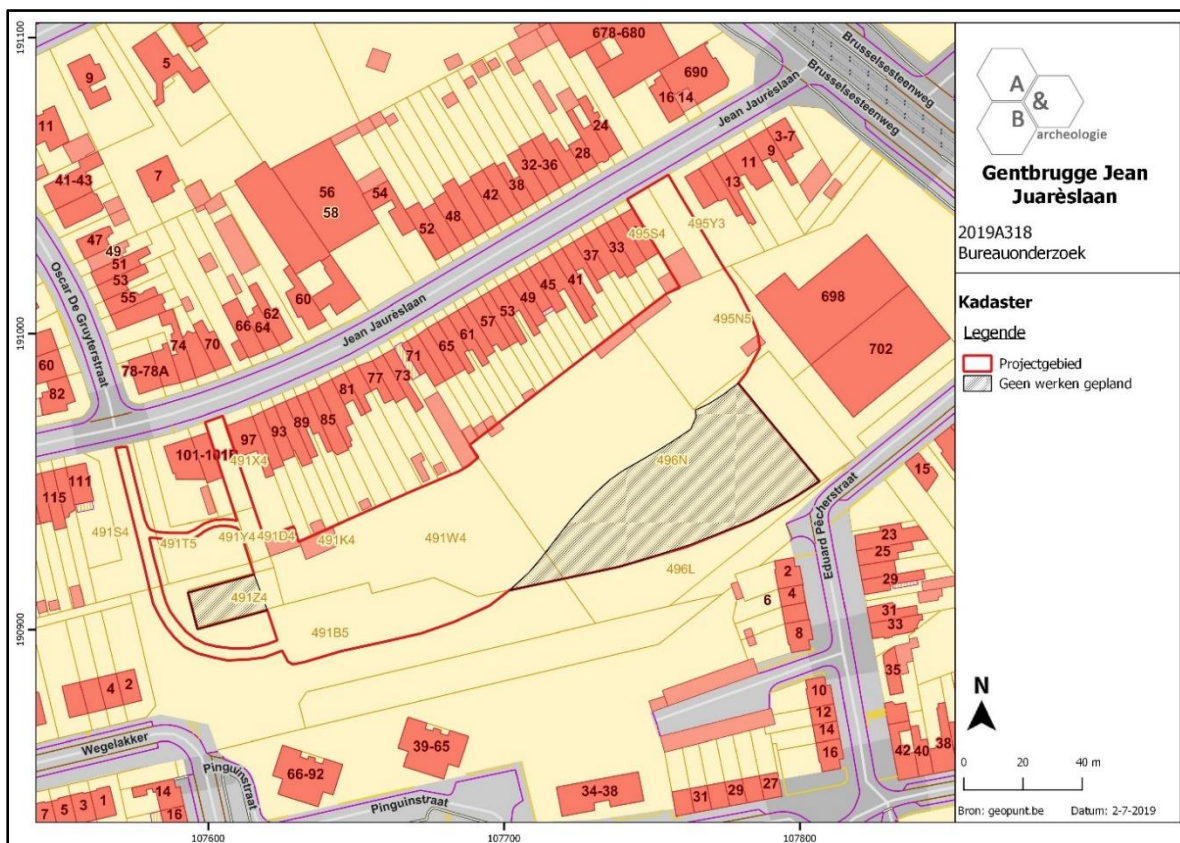
Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied hoofdzakelijk aangeduid als 'Akkerland' (wit), met daarbij stukjes 'Weiland' (geel), 'Loofbos' (groen) en 'Andere bebouwing' (rood), wat niet geheel overeenkomt met het huidige gebruik.

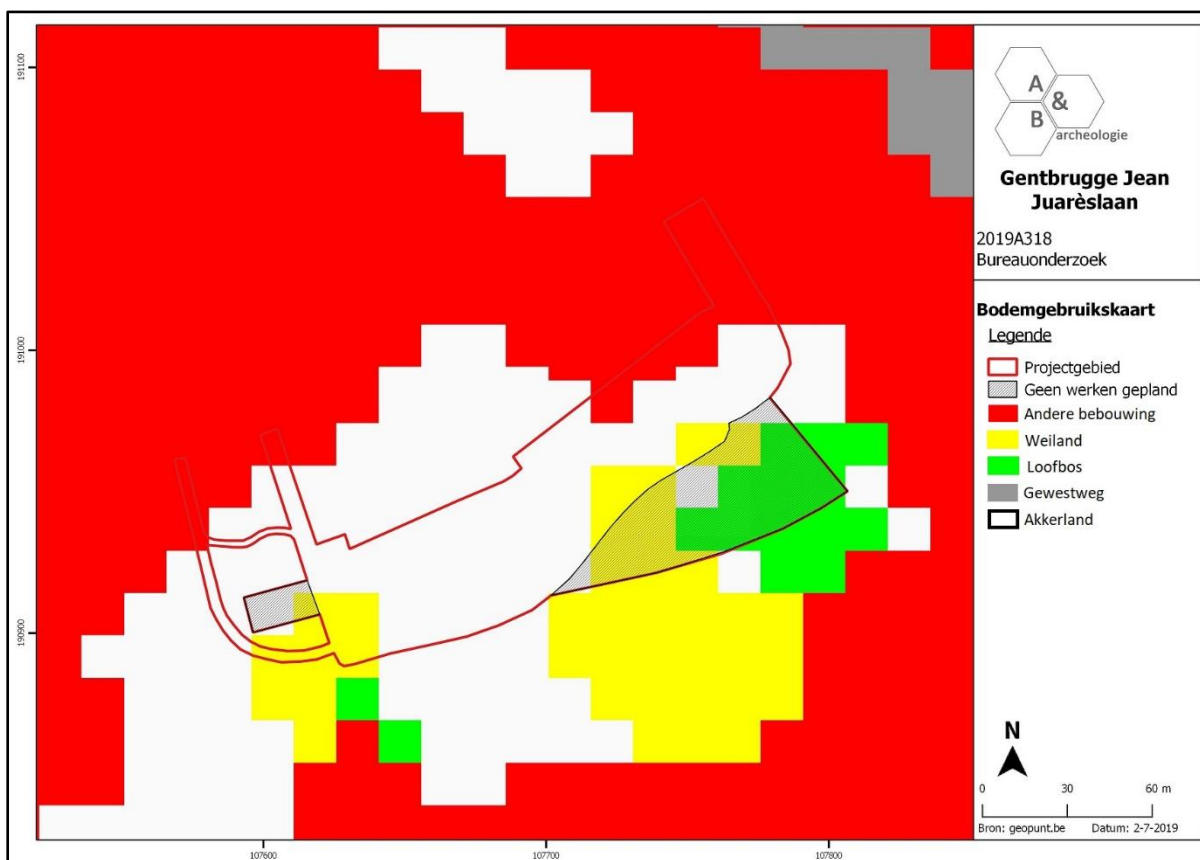
Figuur 22 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

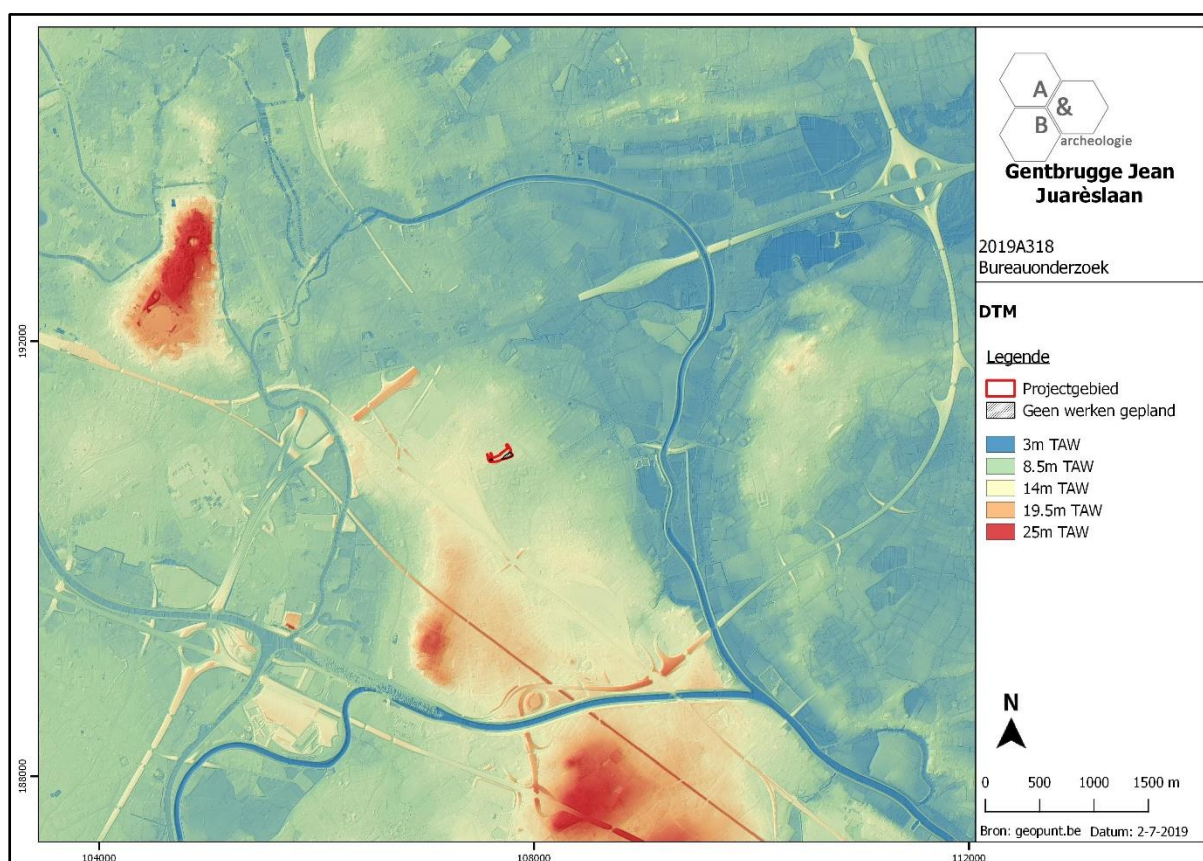
Figuur 24 Zicht op het de kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

Figuur 25 Zicht op de bodemgebruikskartaal met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

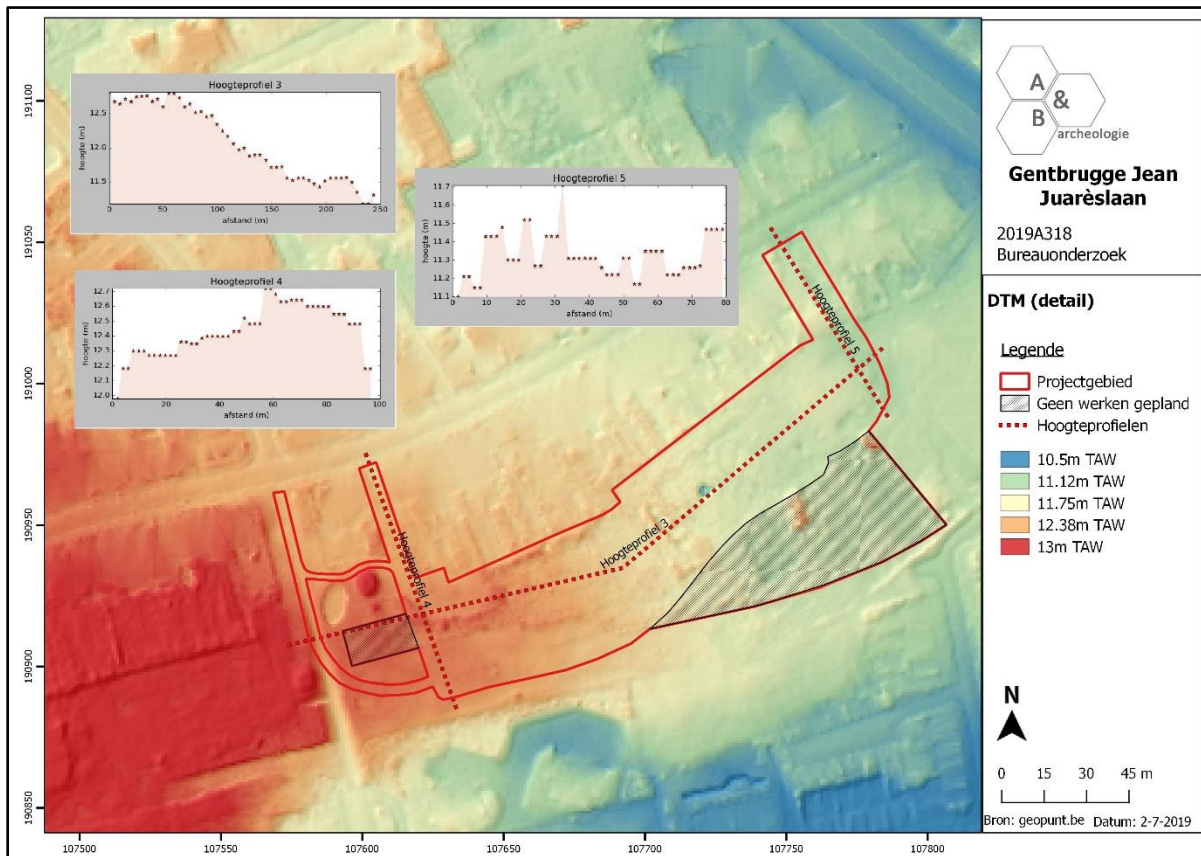
Gentbrugge is op te delen in een overwegend droog en vrij hoog zandgebied (5 tot 15 meter) dat nagenoeg volgebouwd is en het vochtig kleigebied van de alluviale vlakte gevormd door het overstromingsgebied van de Benedenschelde. Van west naar oost wordt de gemeente doorsneden door de Rietgracht, een beek die uitmondt in de Schelde ter hoogte van een in 1870-1874 afgesneden meanderbocht.⁵ Deze Rietgracht bevindt zich zo'n meer dan een kilometer ten noordoosten van het plangebied, de Schelde ca. 1,5km ten oosten. Het plangebied is gelegen in het hogergelegen deel van Gentbrugge, op de noordoostelijke flank van een noord-zuid georiënteerde zandrug. Het terrein helt geleidelijk af van west (+12,6m TAW) naar oost (+11,4m TAW). Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet ingekleurd, wat aangeeft dat er geen info beschikbaar is.

De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Gentbrugge, Lid van Vlierzele: groen tot grijsgroen fijn zand, soms kleihoudend, plaatselijk dunne zandsteenbankjes, glauconiethoudend, glimmerhoudend. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied hoofdzakelijk bestaat uit het type 3: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). Een klein deeltje in het noordoosten wordt gekarteerd als type 3b: Holocene en/of Tardiglaciale eolische afzettingen (b) bovenop de Pleistocene sequentie (3). De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

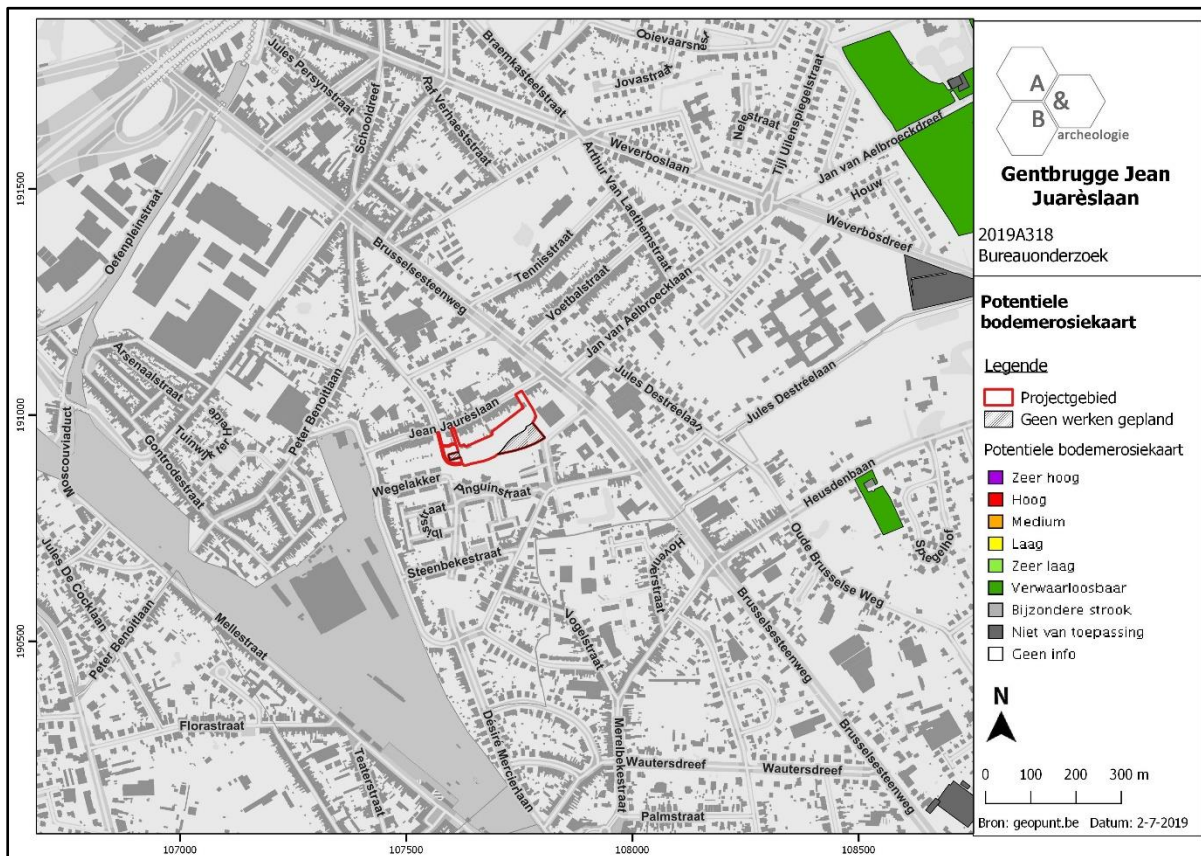

Figuur 26 Zicht op het DTM met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

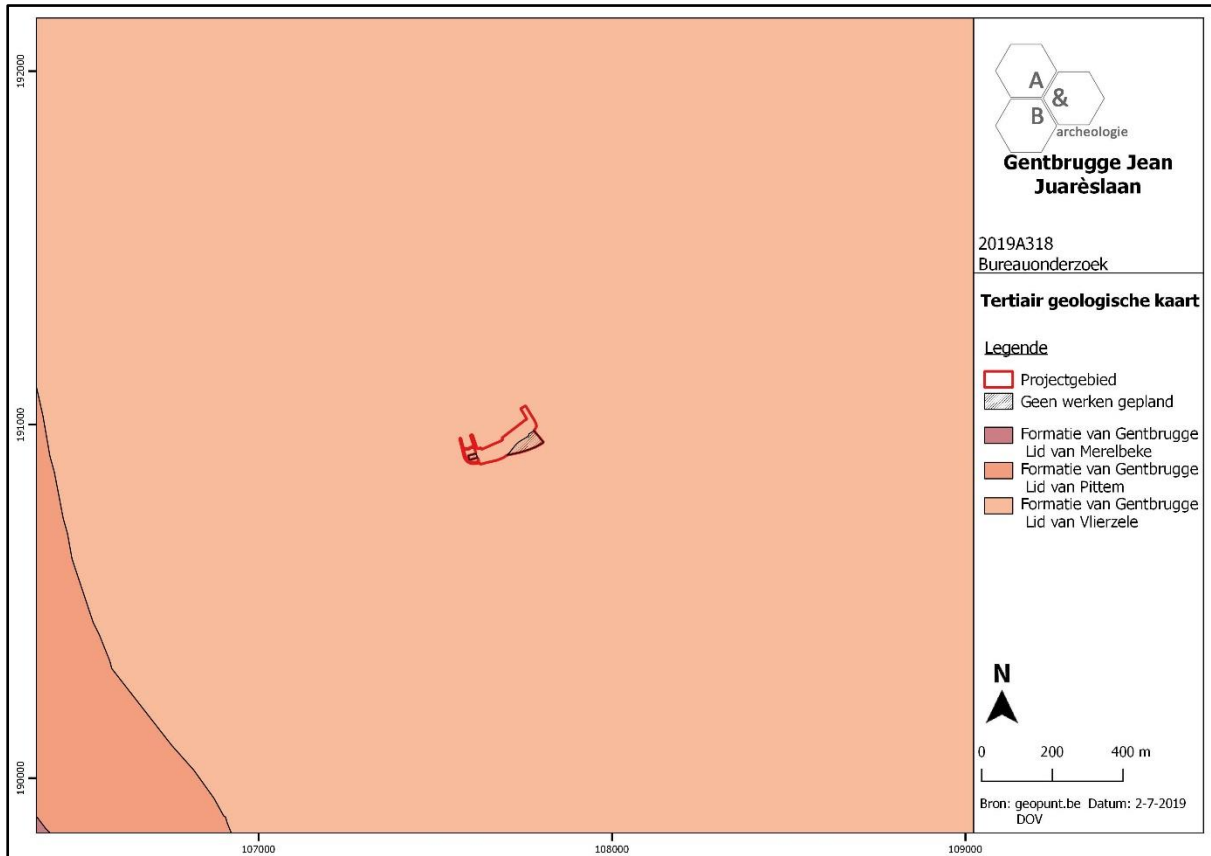
⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Gentbrugge* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121115> (geraadpleegd op 11 maart 2019).

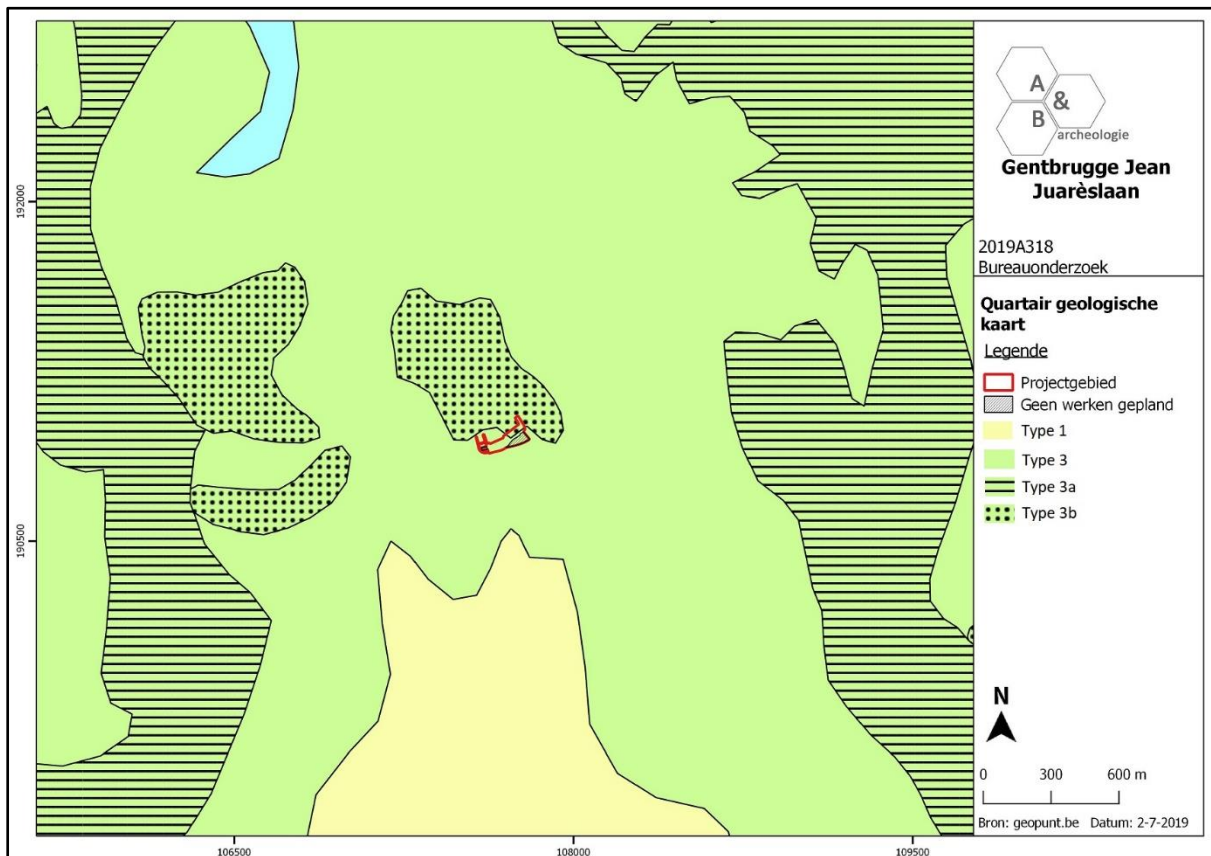
Figuur 27 Detailopname van het DTM met aanduiding van het plangebied en de opgravingszone (bron: geopunt.be).

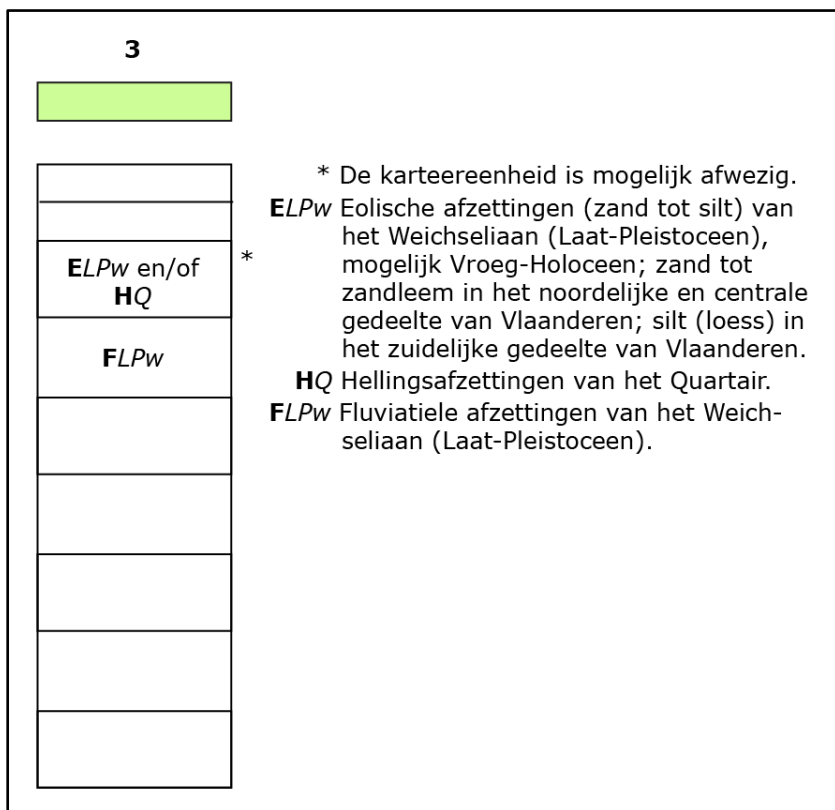
Figuur 28 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

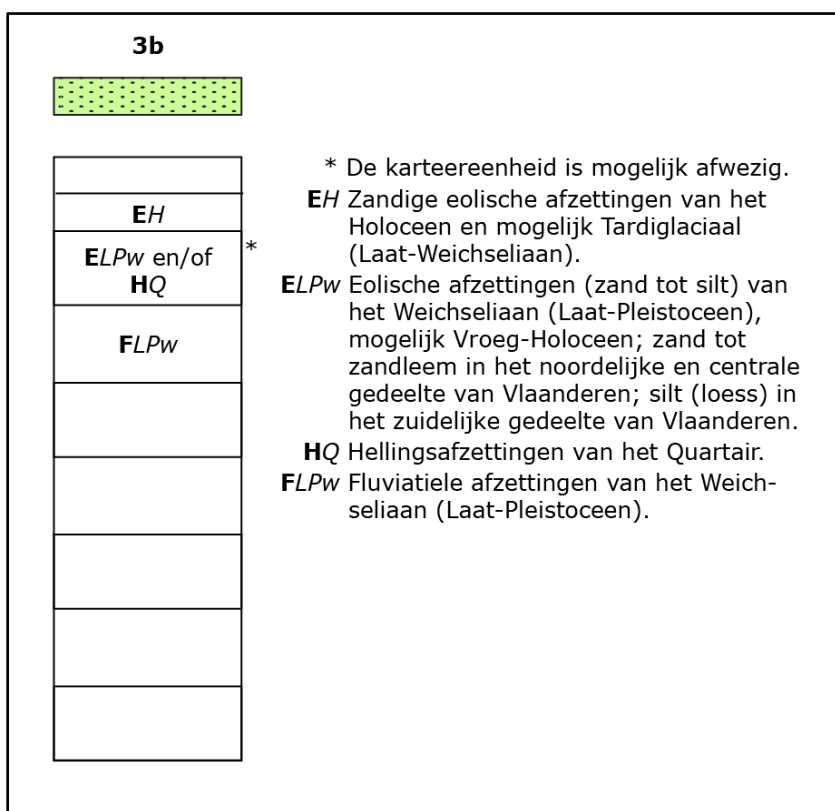
Figuur 29 Zicht op de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 30 Zicht op de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 31 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart: type 1 (bron: geopunt.be).

Figuur 32 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

3.1.2. Historisch kader

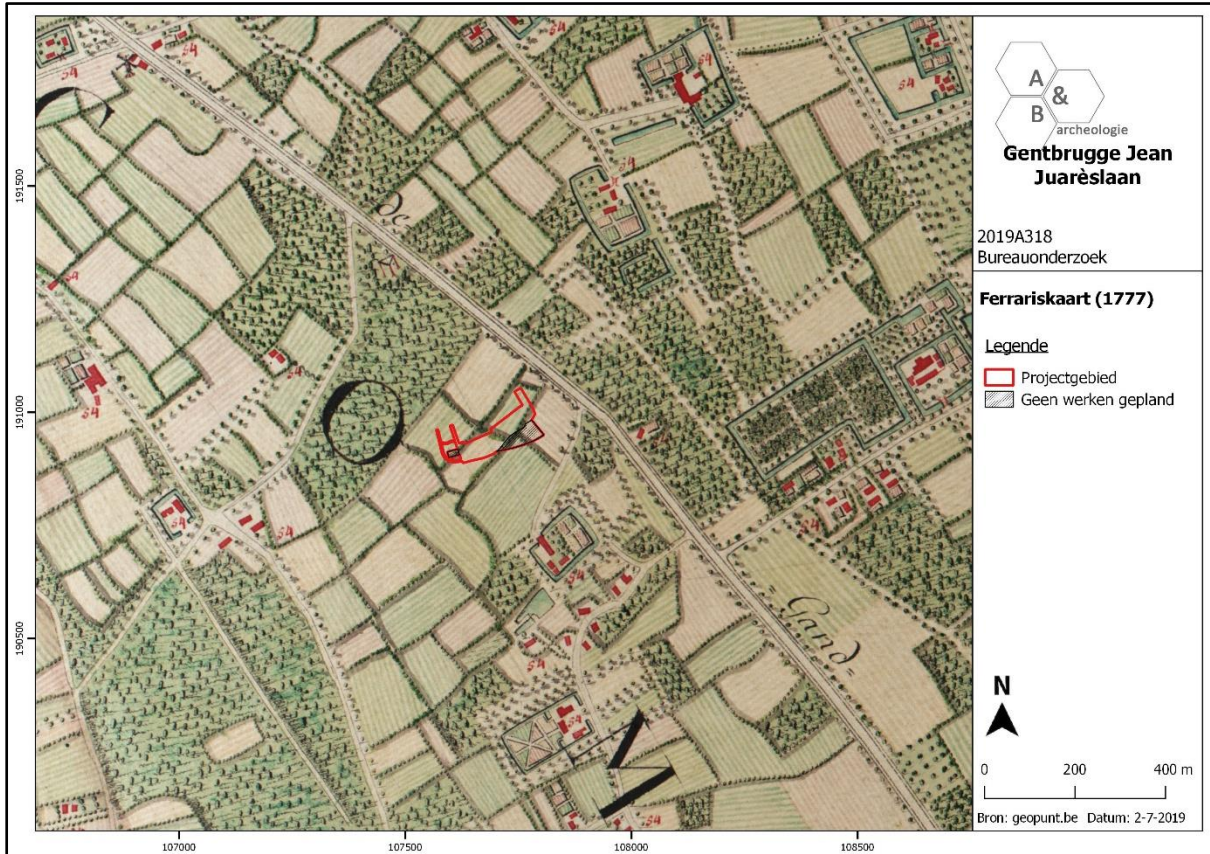
De oudst bekende vermelding van de gemeente gaat terug tot 1163. In 1228 werd Gentbrugge, samen met andere heerlijkheden uit het graafschap Aalst, in leen gegeven aan de heer van Rode. Het behoorde tot 1793 tot het Land van Rode, nochtans bezat de ondergeschikte heerlijkheid het Hof van Gentbrugge een eigen baljuw, schepenbank en vierschaar. Tot midden 19de eeuw bleef Gentbrugge een dorp met een arme landbouwersbevolking. De dorpskern ontwikkelde zich op het noordelijk deel van de hogere zandgronden en stond enkel in verbinding met Gent en Ledeberg. Vanouds was het een uitverkoren gebied voor talrijke luthoven van de kleine landadel waarvan sommige teruggaan op oudere kastelen van Gentse patriciërsfamilies. De meeste waren voorzien van walgrachten en een uitgestrekt kasteelpark. Zij lagen verspreid over de hele gemeente. Gegroepeerde bewoning kwam voor aan de Kerkstraat (oude dorpskom) en aan de Oude Brusselseweg, de oude weg van Gent naar Brussel die in 1704-1708 zijn functie verloor voor de brede en rechte, nieuwe Brusselsesteenweg. Met de vestiging vanaf midden 19de eeuw van industrie (voornamelijk metaal- en textielnijverheid) geconcentreerd aan de Schelde-oever, een tendens die nog bevorderd werd door de aanleg van de ringspoorweg (1872), ontstond gelijktijdig (tweede helft 19de eeuw) de dicht bevolkte Bassijnwijk, een arbeiderswijk tussen oude dorpskern en de Brusselsesteenweg met de Kerkstraat als voornaamste as. In tweede helft van de 19de eeuw, na de aanleg van het Kerkplein, raakte Gentbrugge-centrum volgebouwd. Sindsdien was het noordwestelijk deel der gemeente vergroeid met Gent. Op de schrale hoger gelegen zandgronden in het zuidoosten, de zogenaamde Heide, werd de centrale werkplaats opgericht van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (N.M.B.S.) in 1881-1884, in de volksmond gekend als het Arsenaal, het rangeerstation van Merelbeke en de werkhuizen van de Maatschappij van het Intercommunaal Vervoer van Gent (M.I.V.G.). Aldus ontwikkelden zich in het laatste kwart van de 19de eeuw twee nieuwe woonwijken met voornamelijk arbeidershuizen, namelijk de wijk Arsenaal en de Veldwijk of Moscou aansluitend bij Ledeberg. Het plangebied bevindt zich net ten zuiden van deze wijk Arsenaal, het rangeerstation bevindt zich iets ten westen van het plangebied. Tussen beide wijken lag het exercitieplein, in 1815 oefenplein van de soldaten van Napoleon, begin jaren '70 van de 20ste eeuw grotendeels ingepalmd door de viaduct met opritten van de autosnelweg E17 die de hele gemeente doorsnijdt. Onder impuls van Louis Van Houtte was Gentbrugge in de tweede helft van de 19de eeuw uitgegroeid tot één van de voornaamste centra van de sierbloementeelt in het Gentse. De vele tuinbouwbedrijven bevonden zich verspreid in het centrum van de gemeente en voorts voornamelijk gevestigd aan de Brusselsesteenweg. De vrijgekomen gronden van de bloemisterijen na de Eerste Wereldoorlog, als gevolg van liquidatie of verplaatsing naar goedkopere gronden, werden stelselmatig verkaveld. Zo ontstonden vooral aan het Arsenaal nieuwe woonwijken waaronder enkele villawijken. Sinds de Tweede Wereldoorlog ondergaan de kasteelparken hetzelfde lot, evenals (recenter) een deel der landbouwgronden met uitzondering van de strook gevormd door de Scheldemeersen.

Concrete informatie over het plangebied kan afgeleid worden uit cartografische bronnen. De oudste relevante kaart voor het plangebied die geraadpleegd kan worden betreft de Villaretkaart uit 1745-1748. De Brusselsesteenweg is reeds aanwezig, het plangebied is er ten westen van gelegen op een terrein dat deels bebost is en deels in gebruik als landbouwgrond. Het terrein is onbebouwd, iets ten zuiden is een grote omwalde site aangeduid. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 wordt het plangebied volledig ter hoogte van landbouwgrond gesitueerd, de omgeving is zo goed als onbebouwd. De omwalde site ten zuiden wordt opnieuw afgebeeld, deze komt ook op de kaarten uit midden 19de en

begin 20ste eeuw voor. Op deze kaarten is te zien dat het terrein steeds onbebouwd blijft, vanaf eind 19de eeuw neemt de bebouwing langs de Brusselsesteenweg toe. Het bosbestand in de omgeving van het plangebied was tegen midden 19de eeuw al aardig uitgedund. Op de topografische kaart van 1910 worden in de uiterste noordoosthoek van het terrein 2 gebouwen weergegeven. Op de kaart van 1937 is de Jean Jaurèslaan te zien, het terrein is onbebouwd op een gebouw in de uiterste noordoosthoek na. Op de luchtfoto's van 1971 en 1979 zijn in deze zone enkele serres te zien, de rest van het terrein is onbebouwd en waarschijnlijk grasland. Vermoedelijk zijn de gebouwen op de kaarten van 1910 en 1937 ook serres en kaderen ze in de vestiging van diverse tuinbouwbedrijven rond 1900 langsheen de Brusselsesteenweg. Vanaf 1971 is de ontwikkeling van de omgeving van het plangebied goed te volgen, met toenemende verstedelijking. Het plangebied zelf bleef steeds een groene long binnen de dichte bebouwing, na 1990 werden de serres afgebroken. Het terrein evolueerde naar een parkgebied met verspreid enkele kleine gebouwtjes. Afgaande op de historische kaarten en luchtfoto's hebben geen grootschalige bodemingrepen plaatsgevonden op het plangebied.

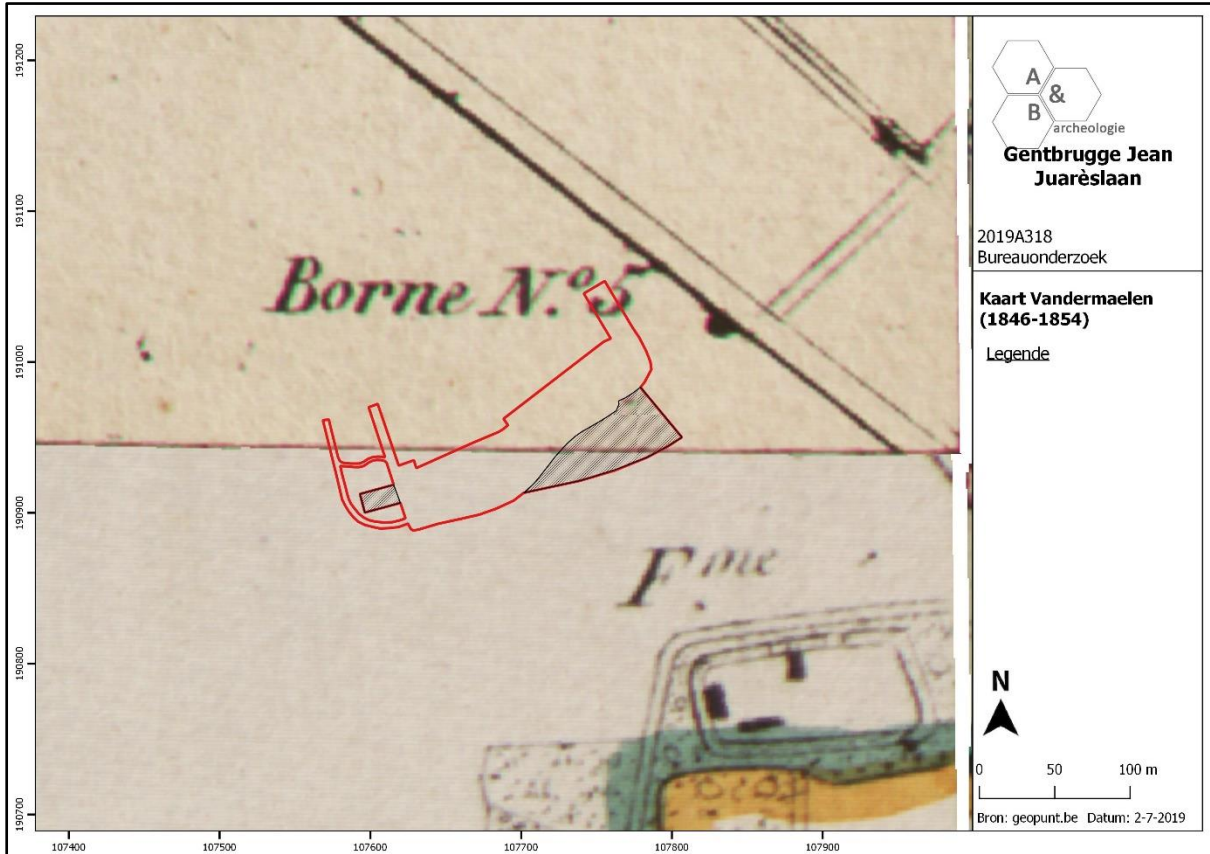
Figuur 33 Benaderende situering van het plangebied op de Villaretkaart (1745-1748) (bron: geopunt.be).

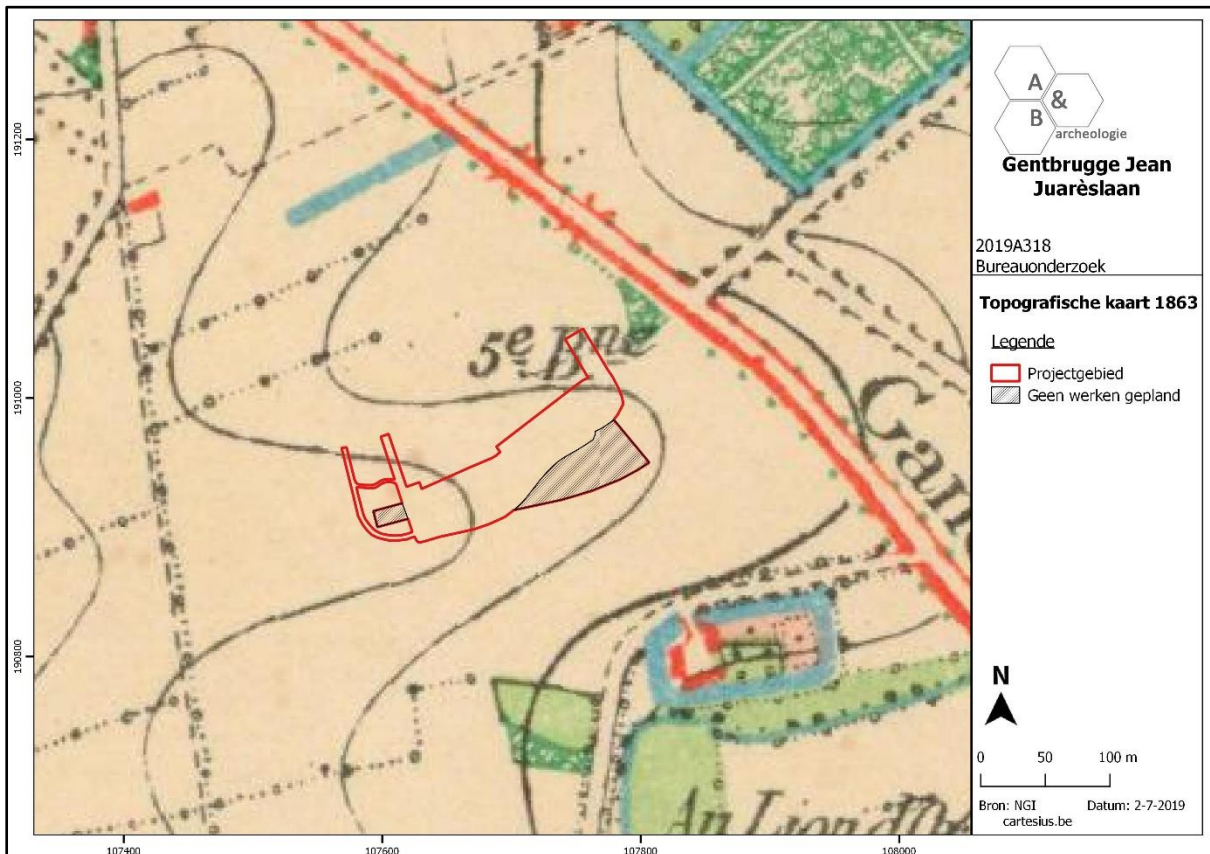
Figuur 34 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 35 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

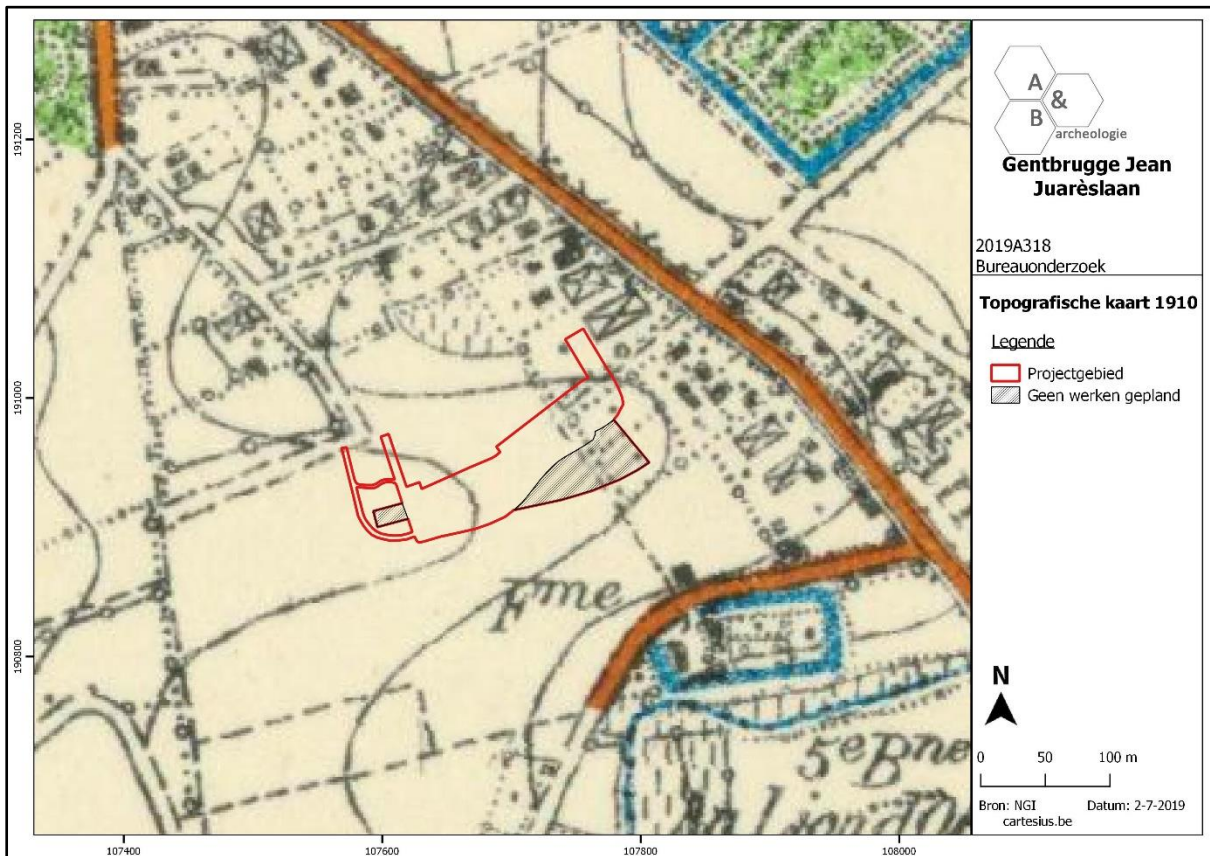
Figuur 36 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

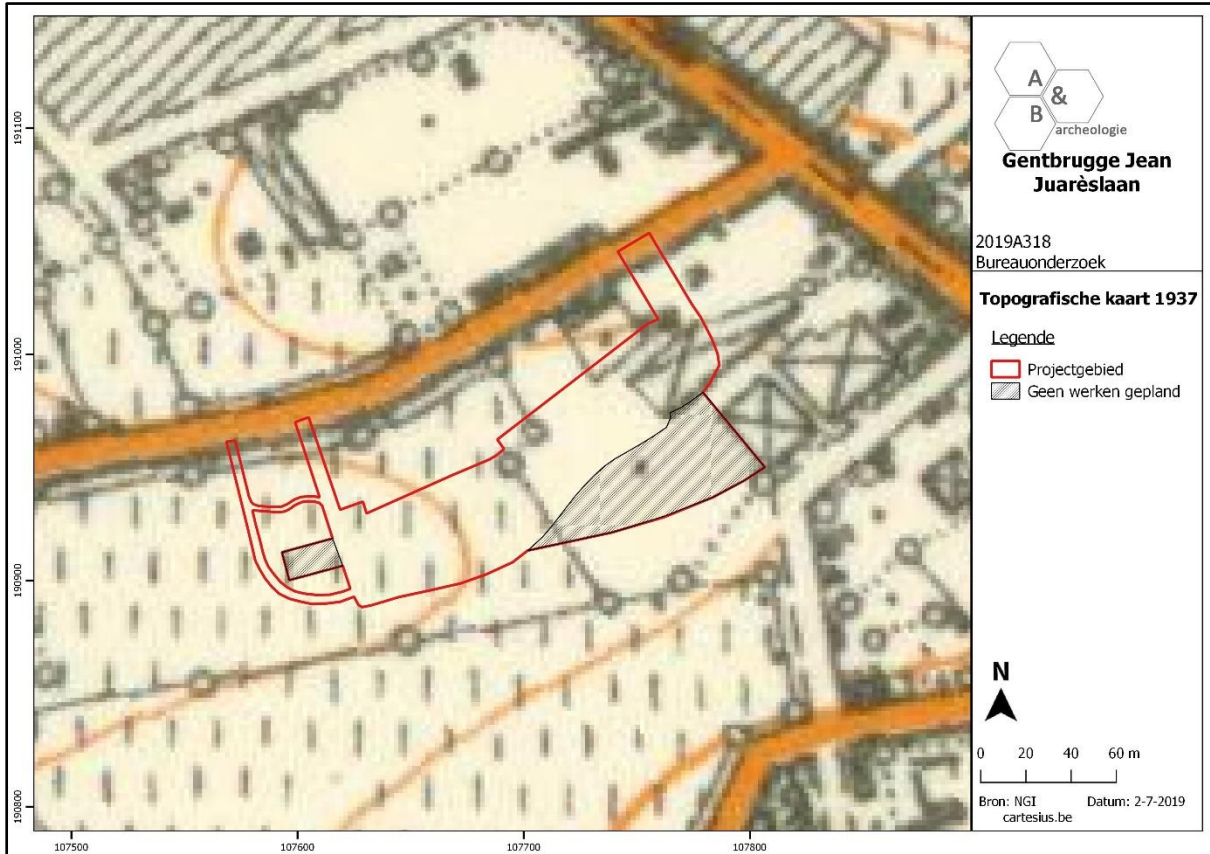
Figuur 37 Uitsnede uit de topografische kaart van 1863 (bron: cartesius.be en NGI).

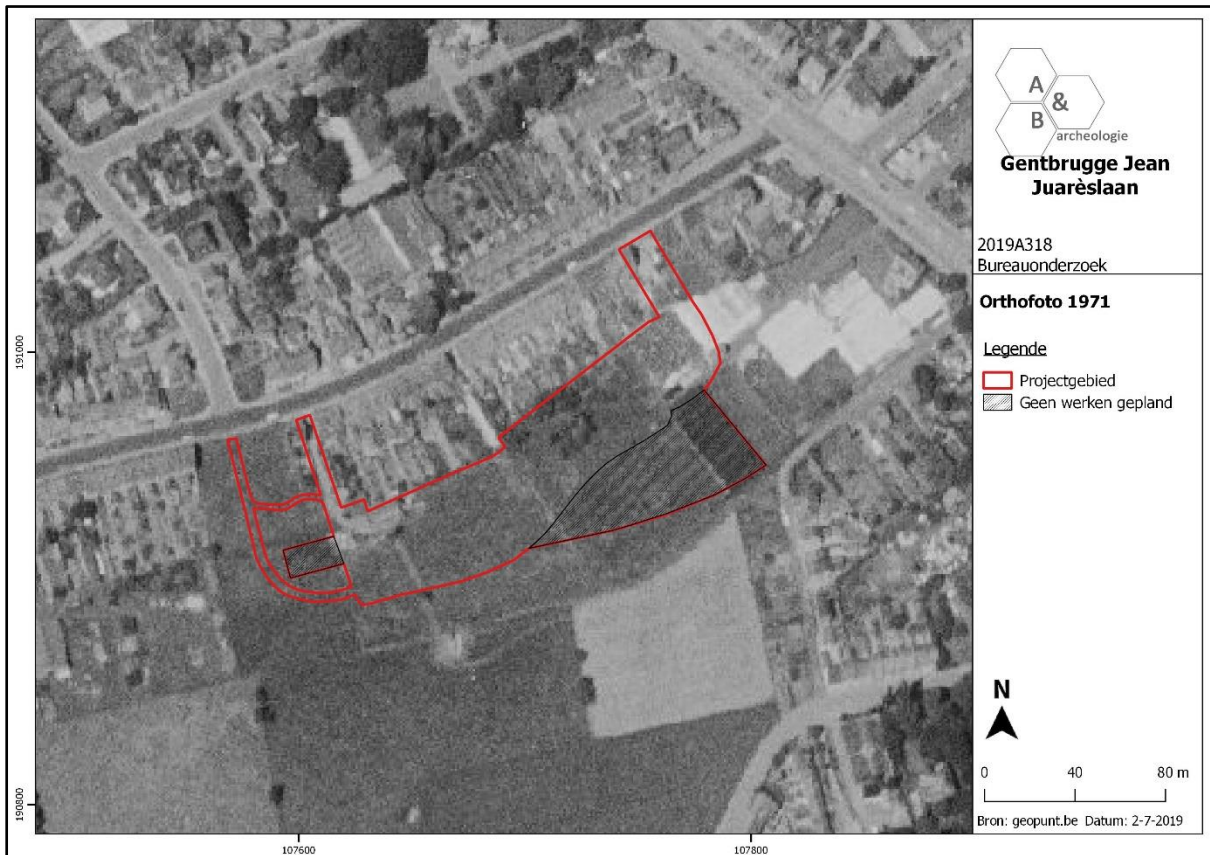
Figuur 38 Uitsnede uit de topografische kaart van 1879 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 39 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 40 Uitsnede uit de topografische kaart van 1937 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 41 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 42 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 43 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

3.1.3. Archeologisch kader⁶

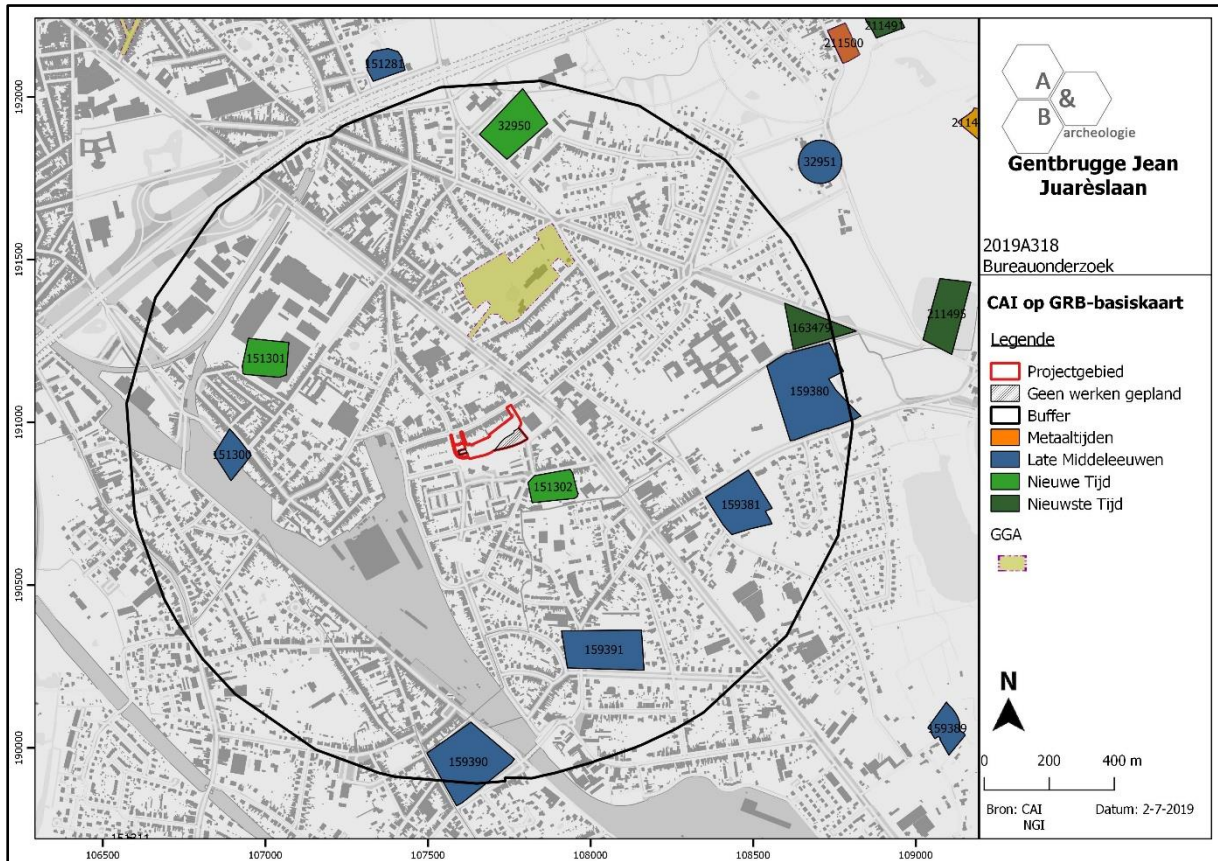
Op de Centrale Archeologische Inventaris worden maar enkele sites aangegeven in de omgeving van het plangebied, die hoofdzakelijk gekend zijn via cartografische bronnen en hoogstens teruggaan tot de late middeleeuwen:

- CAI Locatie 151300, ten westen van het plangebied: Gasthuis van Sint-Clara, oudste vermelding in 1366. Het is gekend via cartografische bronnen, op heden is het volledig verdwenen.
- Er zijn diverse sites met walgracht gekend, die teruggaan tot de late middeleeuwen (CAI Locaties 151281, 159390, 159391, de 16de (151302) en de 17de eeuw (32590, 151301).
- CAI Locaties 159380 en 159381 duiden op laatmiddeleeuwse kastelen.

Binnen een buffer van 1,5km rond het plangebied vonden volgens de CAI nog maar 2 archeologische onderzoeken plaats, het betreft 2 recente proefsleuvenonderzoeken. Landschappelijk gezien bevinden deze zich echter in de Gentbrugse meersen, nabij de Schelde, in een totaal andere omgeving dan het plangebied:

- CAI Locatie 211495: hier werd een gebouwplattegrond en greppel uit late ijzertijd, en kuilen met baksteenafval van een steen- en pannenbakkerij te dateren in de nieuwste tijd aangetroffen.
- Op CAI Locatie 163479 werden 19de-eeuwse gracht- en greppelstructuren gevonden.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021, *Inventaris*.

Figuur 44 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris ter hoogte van het plangebied (bron: CAI, geopunt.be).

3.2. Stratigrafische opbouw

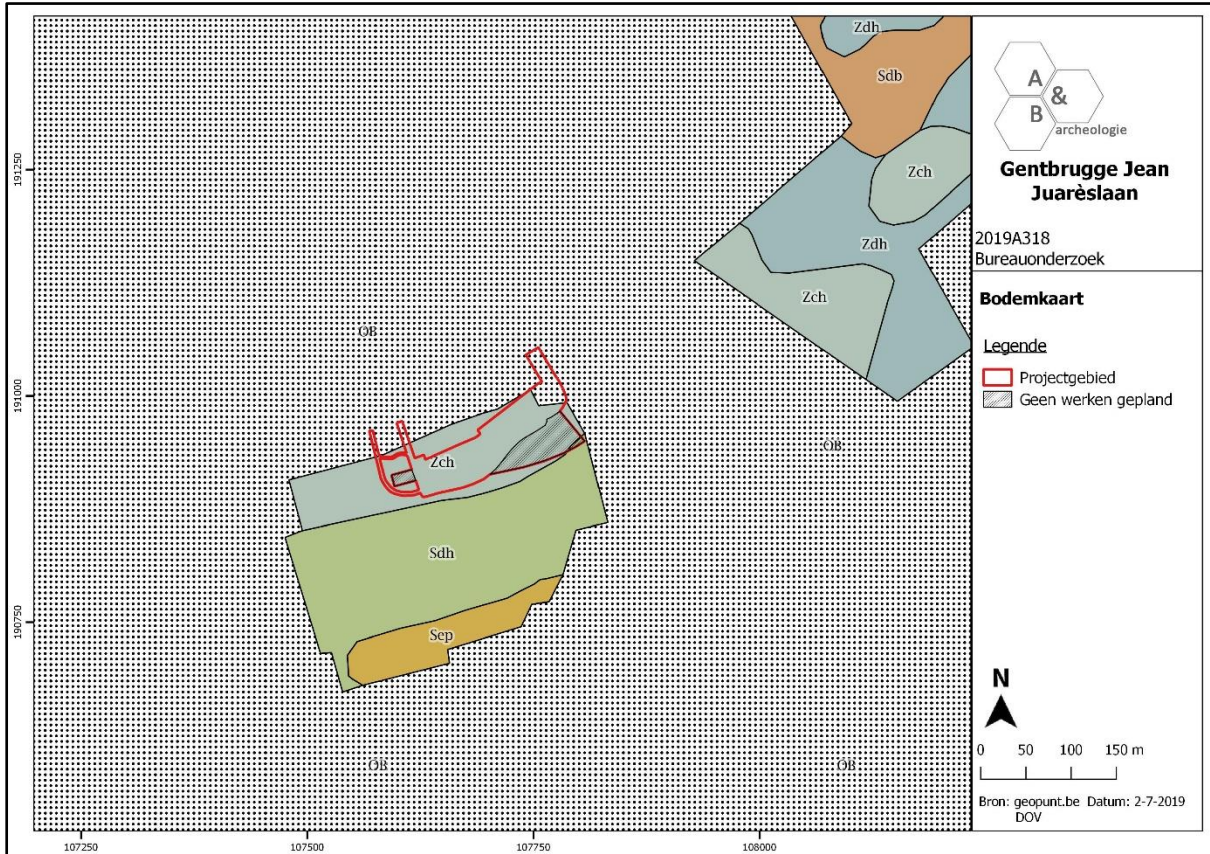
3.2.1. Bodemgenese

Op de bodemkaart wordt het plangebied grotendeels gekarteerd als Zch, met in het noordoosten een stukje OB (kunstmatige gronden). Oorspronkelijk zal op de OB gronden vermoedelijk ook een Zch-bodem aanwezig zijn geweest. Zch-gronden worden gekenmerkt als een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De donker bruingrijze bovengrond is goed humeus en 30-60cm dik. De Podzol B, 20-30cm dik, is verbrokken in harde concreties. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90cm. De waterhuishouding is goed in de winter, te droog in de zomer.

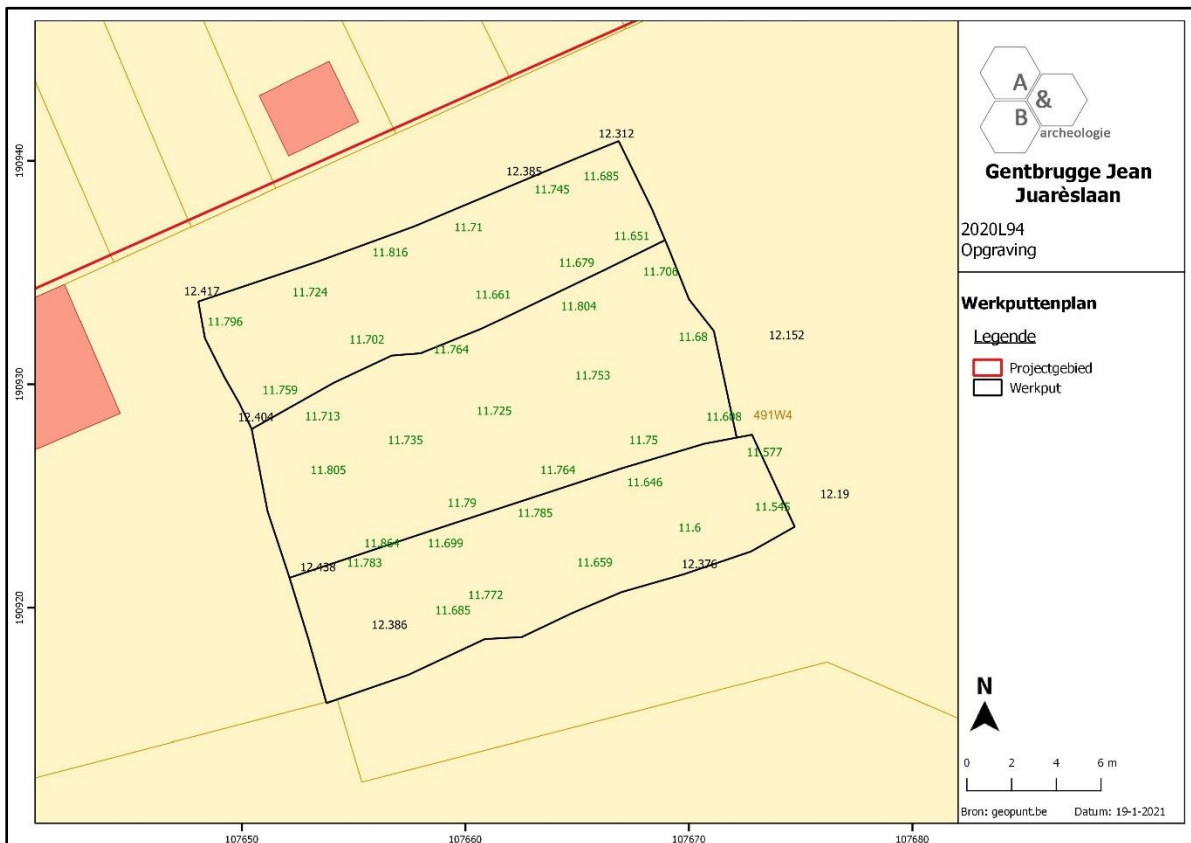
Ten zuiden is een strook gekarteerd als Sdh: matig natte lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. Deze matig natte Postpodzol heeft een bouwlaag (Ap) die goed humeus is, gehomogeniseerd en 30-50cm dik. Ingevolge oplossingsverschijnselen van de Podzol B, maar vooral door uitdelven en afvoeren van het verharde benedendeel van de Podzol B is deze horizont op veel plaatsen bijna volledig verdwenen. De roestverschijnselen, soms moeilijk waarneembaar in de Podzol B, beginnen normaal tussen 40 en 60cm diepte. De waterhuishouding is gunstig in de zomer, maar de bodem is soms iets te nat in de winter.

Tijdens de opgraving is een duidelijk verschil waar te nemen tussen de zuidelijke rand en het overgrote deel van de noordelijke opgravingszone. Zo werd in profiel 1, in het zuiden, een dik teelaardepakket vastgesteld van ca. 50cm. Meteen daaronder bevindt zich nog een dun restant van de witgrijze E-uitlogingshorizont, gevolgd door de verbruinde B-horizont. Op een diepte van ca. 70cm situeert zich de zandige C-horizont met een gelige tot oranje kleur. Profiel 2 daarentegen, kenmerkend voor het grootste deel van de opgravingszone, vertoont een AC-profiel. De teelaarde bedraagt ca. 60cm en wordt meteen gevolgd door de groenige tot oranjegelige C-horizont en komt overeen met de Tertiaire formatie van het Lid van Vlierzele. Er is bijgevolg sprake van een aftopping van de C-horizont, dat bovendien ook in de bewaringsdiepte van de archeologisch sporen zijn effect heeft. De aftopping is te linken aan een sterke antropogene invloed van de late 19de tot vroege 21ste eeuw.

Het archeologische vlak werd aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk in de top van de C-horizont. Deze bevond zich op ca. 60 tot 70cm onder het huidige maaiveldniveau. Het archeologisch niveau bevindt zich in het noorden op ca. +11,7m TAW en in het zuiden op ca. +11,65m TAW. Het maaiveldniveau situeert zich tussen ca. +12,4m TAW in het noordwesten en ca. +12,15m TAW in het oosten. De hoogteverschillen zijn bijgevolg minimaal te noemen.

Figuur 45 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van de opgravingszone (bron: geopunt.be).

Figuur 46 Opgravingszone met aanduiding van de TAW-hoogtes van het maaiveldniveau (zwart) en archeologisch vlak (blauw), geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 47 Opgravingszone met aanduiding van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 48 Profiel 1 in het zuiden van de opgravingszone (links) en profiel 2 in het noorden van de opgravingszone (rechts).

3.2.2. Bodembewaring

Tijdens de opgraving is een duidelijk verschil waar te nemen tussen de zuidelijke rand en het overgrote deel van de noordelijke opgravingszone. Zo werd in profiel 1, in het zuiden, een dik teelaardepakket vastgesteld van ca. 50cm. Meteen daaronder bevindt zich nog een dun restant van de witgrijze E-uitlogingshorizont, gevolgd door de verbruinde B-horizont. Op een diepte van ca. 70cm situeert zich de zandige C-horizont met een gelige tot oranje kleur. Profiel 2 daarentegen, kenmerkend voor het grootste deel van de opgravingszone, vertoont een AC-profiel. De teelaarde bedraagt ca. 60cm en wordt meteen gevolgd door de groenige tot oranjegelige C-horizont en komt overeen met de Tertiaire formatie van het Lid van Vlierzele. Er is bijgevolg sprake van een aftopping van de C-horizont, dat bovendien ook in de bewaringsdiepte van de archeologisch sporen zijn effect heeft. De aftopping is te linken aan een sterke antropogene invloed van de late 19de tot vroege 21ste eeuw.

3.2.3. Bodembewaring en bewaring archeologische site/artefacten

Zie 3.2.1. en 3.2.2.

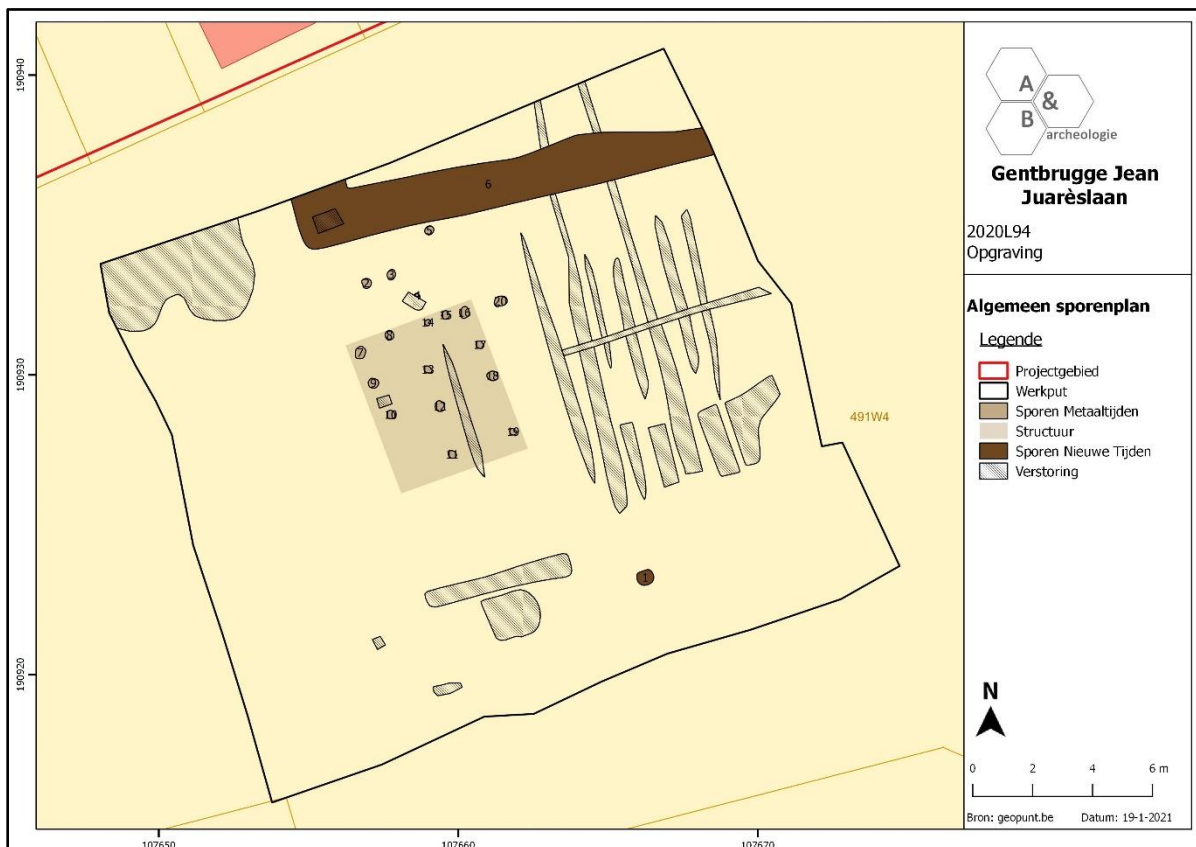
3.2.4. Referentiebodems op gekende archeologische sites

Er zijn in de directe omgeving van de site geen referentiebodems gekend.

3.3. Beschrijving van de archeologische site

Centraal in de opgraving werd een gebouwstructuur aangetroffen bestaande uit de paalkuilen S7 tot en met S19. De structuur heeft een rechthoekig grondplan met een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De paalsporen variëren in bewaringsdiepte tussen 2 en 32cm en kenmerken zich door een donkerbruine tot bruingrijze of donkergrijze kleur. In doorsnede hebben ze een komvormige uitgraving. Het is voorlopig onzeker of de noordelijke paalkuilen S2, 3, 4, 5 en 20 tot de structuur behoren. Daarnaast zijn een groot deel van de aangetroffen paalsporen ondiep bewaard, waardoor wellicht een aantal paalsporen van de structuur reeds verdwenen zijn. De minimale afmeting van het (bij)gebouw meet ca. 4 op 6m. Gezien de afwezigheid aan vondstmateriaal kan de structuur op basis van type en vulling ruim gedateerd worden in de metaaltijden. Uit de paalkuilen S9 en S15 werden minuscule houtskoolmonsters ingezameld. De andere paalkuilen hadden geen houtskool in hun vulling. De houtskoolstalen werden voorgelegd voor C14-dateringen maar bleken te beperkt om een datering te kunnen uitvoeren.

Een gedetailleerd overzicht van de aangetroffen sporen kan geraadpleegd worden in de sporenlijst in bijlage bij dit eindverslag.

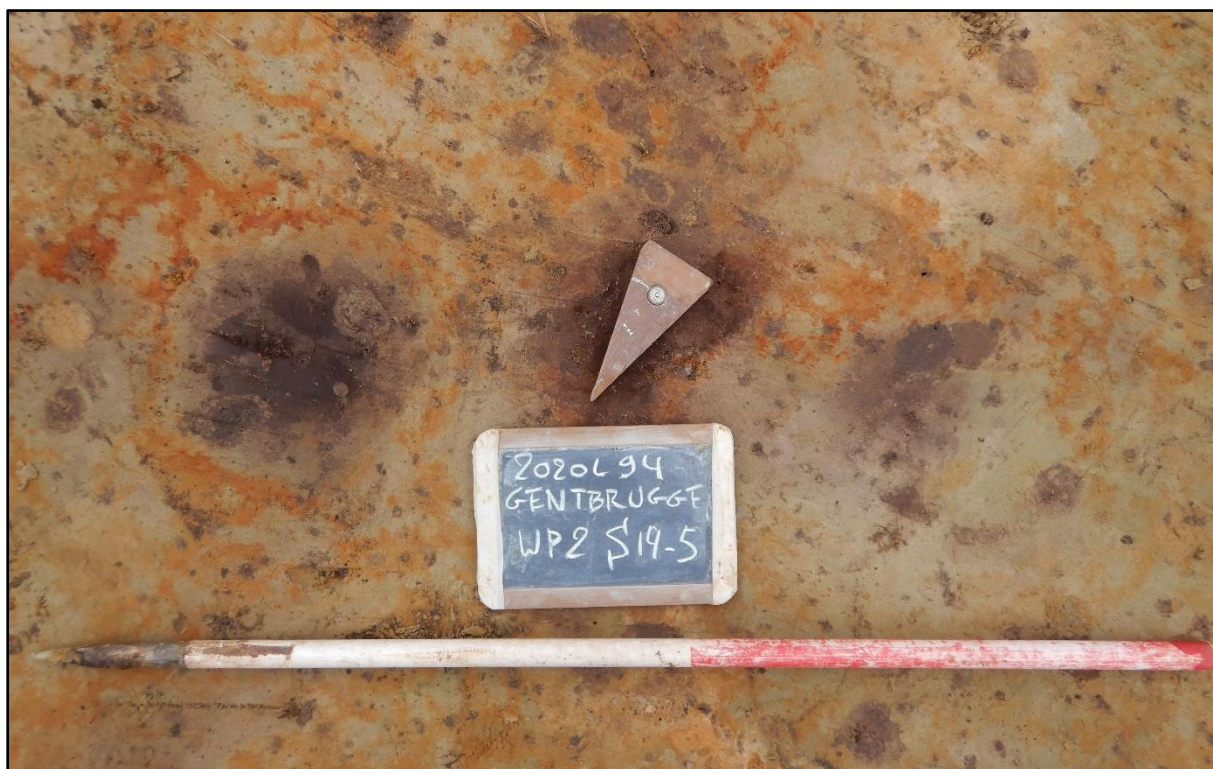
Figuur 49 Allesporenkaart van de opgraving, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 50 Overzichtsfoto van de structuur.

Figuur 51 Vlakfoto van de paalkuilen S9 en 10.

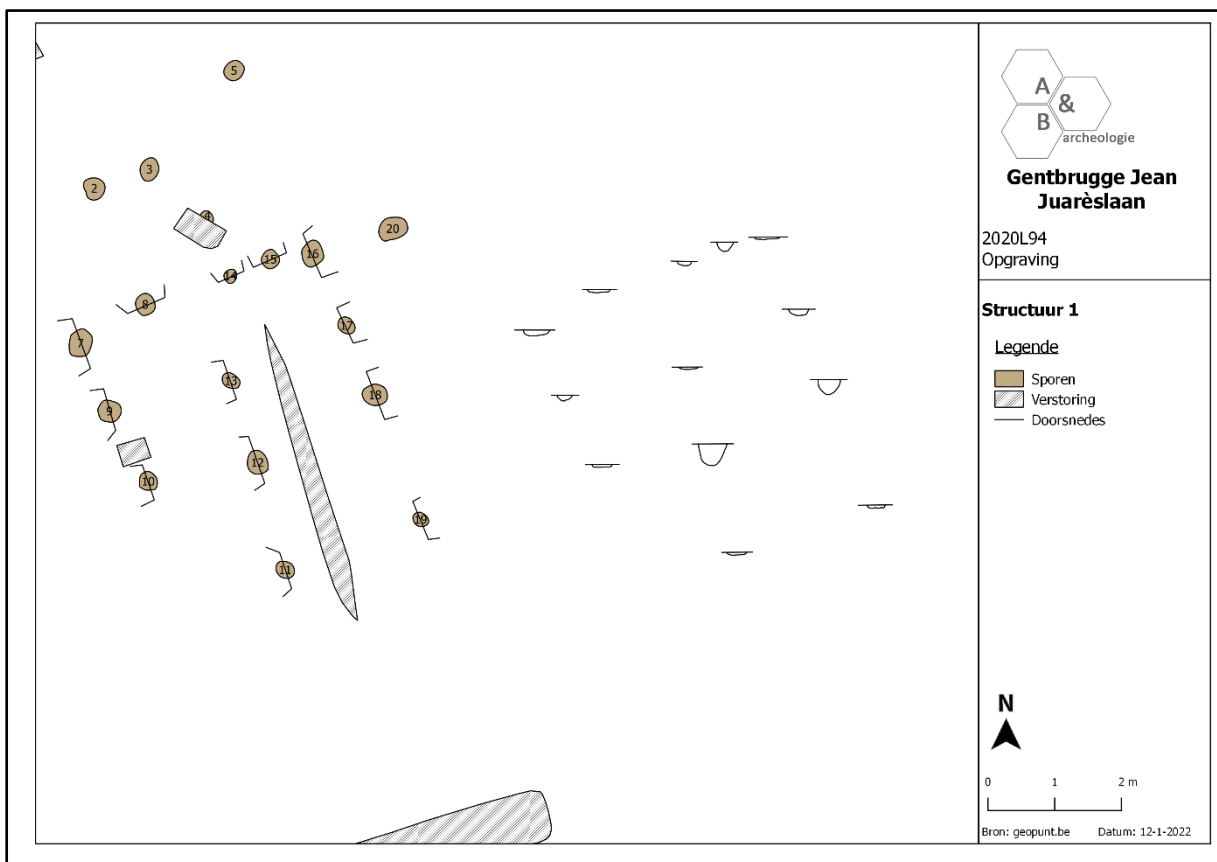
Figuur 52 Vlakfoto van de paalkuilen S14 en 15.

Figuur 53 Coupe op paalkuil S15.

Figuur 54 Coupe op paalkuil S9.

Figuur 55 Grafische weergave van de coupes op de structuur.

3.4. Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten

Er werd geen relevant vondstmateriaal aangetroffen tijdens de opgraving. Wel werden twee houtskoolstalen (inv. 1 en 2) ingezameld uit de paalkuilen S9 en S15 die toebehoren aan de gebouwplattegrond. Een gedetailleerd overzicht van de stalen kan geraadpleegd worden in de stalenlijst in bijlage. De twee houtskoolmonsters werden voorgelegd aan Mathieu Boudin, specialist aan KIK-Irpa te Brussel, maar bleken te beperkt voor het uitvoeren van een C14-datering.

Categorie	Aantal
Houtskoolmonsters	2

Tabel 6 Overzicht van de ingezamelde stalen.

3.5. Datering en interpretatie archeologische site

3.5.1. Relatieve datering aan de hand van sporen en vondsten

De aangetroffen structuur kan op basis van de spoorvulling ruim gedateerd worden in de Metaaltijden. Vondstmateriaal is echter afwezig waardoor geen scherpere datering kan bekomen worden. Bijkomend bleken de ingezamelde houtskoolmonsters ontoereikend voor de uitvoer van een C14-datering.

3.5.2. Absolute datering aan de hand van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken

De ingezamelde houtskoolmonsters bleken ontoereikend voor de uitvoer van een C14-datering. Hierdoor kon geen absolute datering bekomen worden van de gebouwstructuur.

3.5.3. Absolute datering aan de hand van historische bronnen

Niet van toepassing. Er zijn geen historische bronnen voorhanden die getuigen van de aangetroffen sporen.

3.5.4. Tafonomische opbouw en formatie

Het grootste deel van de aangetroffen sporen kan gelinkt worden aan een gebouwstructuur uit de Metaaltijden. De daaropvolgende sporen, een gracht en kuil, kunnen een paar duizend jaar jonger gedateerd worden in de 19de en 20ste eeuw. Ook werden diverse recente sporen en landbouwsporen teruggevonden, geregistreerd als verstoringen. Bodemkundig gezien is een duidelijk verschil waar te nemen tussen de zuidelijke rand en het overgrote deel van de noordelijke opgravingszone. Zo werd in profiel 1, in het zuiden, een dik teelaardepakket vastgesteld van ca. 50cm. Meteen daaronder bevindt zich nog een dun restant van de witgrijze E-uitlogingshorizont, gevolgd door de verbruinde B-horizont. Op een diepte van ca. 70cm situeert zich de zandige C-horizont met een gelige tot oranje kleur. Profiel 2 daarentegen, kenmerkend voor het grootste deel van de opgravingszone, vertoont een AC-profiel. De teelaarde bedraagt ca. 60cm en wordt meteen gevolgd door de groenige tot oranjegele C-horizont en komt overeen met de Tertiaire formatie van het Lid van Vlierzele. Er is bijgevolg sprake van een aftopping van de C-horizont, dat bovendien ook in de bewaringsdiepte van de archeologisch sporen zijn effect heeft. De aftopping is te linken aan een sterke antropogene invloed van de late 19de tot vroege 21ste eeuw.

3.6. Synthese

3.6.1. Interpretatie van de archeologische site

Het archeologisch onderzoek aan de Jean Jaurèslaan in Gentbrugge leverde een (bij)gebouw op centraal in de opgravingszone. De structuur, met een minimale afmeting van ca. 4 op 6m, kenmerkt zich door een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De gebouwplattegrond kan slechts ruim gedateerd worden in de metaaltijden gezien de vulling en opbouw. Vondstmateriaal bleek afwezig en de houtskoolmonsters ontoereikend voor een C14-datering. De ondiepe bewaring van de paalsporen maakte bovendien een volledige optekening en registratie van de gebouwplattegrond moeilijk. De nog zichtbare archeologische sporen zijn 2 tot 32cm diep bewaard, met een gemiddelde van ca. 5cm. Er is sprake van een sterke tot zeer sterke aftopping van de C-horizont, waarbij de Tertiaire lagen dagzomen meteen onder de teelaarde. De antropogene invloed in de laatste 100 jaar is sterk te noemen waarbij grote delen van het bodemarchief verploegd en vergraven werden in de teelaarde.

3.6.2. Belang en betekenis van de archeologische site

In de bureaustudie werd volgende verwachting vooropgesteld: *‘Op archeologisch gebied is de omgeving van het plangebied ongekend. De gekende sites in de buurt verwijzen vooral naar omwalde sites met een oorsprong in de late middeleeuwen of de nieuwe tijd, en die enkel gekend zijn via cartografisch onderzoek. Er vonden de laatste jaren 2 proefsleuvenonderzoeken plaats op enige afstand ten oosten van het plangebied, waarbij vooral de aanwezigheid van een gebouwplattegrond uit de late ijzertijd opvallend is. Andere sporen waren van recente oorsprong. Deze onderzoeken situeren zich echter op de natte, lage gronden nabij de Schelde, op terreinen met andere landschappelijke kenmerken als het plangebied, en zijn dus minder relevant. Om toch enige inschatting te kunnen voorleggen van het archeologisch potentieel van het plangebied, kan op basis van de landschappelijke kenmerken – veraf van een natuurlijke waterloop, geen afdekkende bodemlagen aanwezig, podzolbodem niet meer intact – een lage verwachting voor in situ bewaarde steentijd artefactensites gegeven worden. De archeologische verwachting betreft voornamelijk sites met grondsporen, die kunnen dateren uit het neolithicum, de metaaltijden, de Romeinse periode en/of de middeleeuwen. Vermoedelijk hebben er geen grootschalige verstoringen plaatsgevonden op het terrein, waardoor dergelijke sites – indien aanwezig – goed bewaard kunnen zijn onder de teelaarde.’*

Op archeologisch vlak was het gebied nog eerder ongekend, maar konden sporen verwacht worden van het neolithicum tot en met de middeleeuwen. Dit bleek effectief het geval, gezien de aanwezigheid van een gebouwstructuur uit de Metaaltijden. De verstoringgraad, hoewel eerst gesteld bij de bureaustudie als eerder beperkt, bleek toch groter te zijn dan verwacht bij het sleuvenonderzoek. Grote delen bleken immers sterk afgetopt, ook ter hoogte van de opgravingszone. Hier konden echter nog sporen waargenomen en vastgesteld worden.

Het archeologisch onderzoek aan de Jean Jaurèslaan in Gentbrugge leverde een (bij)gebouw op centraal in de opgravingszone. De structuur, met een minimale afmeting van ca. 4 op 6m, kenmerkt zich door een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De ondiepe bewaring van de paalsporen maakt echter een volledige optekening en registratie van de gebouwplattegrond moeilijk.

De nog zichtbare archeologische sporen zijn 2 tot 32cm diep bewaard, met een gemiddelde van ca. 5cm. Er is sprake van een sterke tot zeer sterke aftopping van de C-horizont, waarbij de Tertiaire lagen dagzomen meteen onder de teelaarde. De antropogene invloed in de laatste 100 jaar is sterk te noemen waarbij grote delen van het bodemarchief verploegd en vergraven werden in de teelaarde.

3.7. Beantwoording onderzoeksvragen en -doelen

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische sporen?

Er werden 20 sporen aangetroffen, in hoofdzaak paalkuilen, die kunnen gelinkt worden aan een gebouwstructuur ruim te dateren in de Metaaltijden. De paalsporen zijn matig tot zeer slecht bewaard, met een diepte tussen ca. 2 en 32cm. Naast de paalkuilen werd nog een recentere kuil en ondiepe gracht opgetekend, alsook recente landbouwsporen en verstoringen.

- Welke spoorcategorieën zijn aanwezig? En tot welke functie behoren deze (bewoning, artisaanaal, funerair,...)? Welke structuren kunnen onderscheiden worden (gebouwen, grachten, waterputten, kuilen,...)?

Er werden in hoofdzaak paalkuilen teruggevonden, aangevuld met een kuil en een gracht. De paalkuilen kunnen gelinkt worden aan een gebouwstructuur. De kuil en gracht zijn van een recente oorsprong. Andere sporen werden niet aangetroffen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere erven? Wat is de onderlinge samenhang/fasering? Hoe zijn de erven ingedeeld en afgebakend?

De paalkuilen maken deel uit van één gebouw, dat wellicht deel uitmaakt van een groter en ruimer erf dat zich verder naar het noorden toe uitstrekt. Ten oosten, zuiden en zuidwesten werden immers geen sporen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

- Zijn er aanwijzingen voor artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen?

Er werden hiervoor geen aanwijzingen teruggevonden.

- Waaruit bestaat de materiële cultuur en kan dit iets leren over het gebruik van de site en de bewoner(s)? Tot welke groep, type, baksel, ... behoort het aardewerk?

Er werden geen vondsten aangetroffen.

- Lenen vondsten zich tot een conservatie? Wat is hun meerwaarde?

Niet van toepassing.

- Kunnen bepaalde sporen verder natuurwetenschappelijk onderzocht worden? Wat is hun meerwaarde? Welke vormen van natuurwetenschappelijk onderzoek zijn van toepassing (¹⁴C-datering, macrobotanisch onderzoek, pollenonderzoek, dendrochronologie, houtsoortbepaling, anthracologie, petrografie, archeozoölogie, ...)?

Er werden twee houtskoolmonsters ingezameld uit de paalkuilen S9 en S15 van het gebouw. De houtskoolmonsters werden voorgelegd aan een specialist in functie van een C14-datering. De houtskoolstalen bleken echter ontoereikend waardoor geen datering kon uitgevoerd worden.

- Kan de site in een ruimer archeologisch kader geplaatst worden en hoe verhoudt ze zich tot gekende onderzoeken in de ruimere omgeving van het plangebied?

Op archeologisch vlak was het gebied nog eerder ongekend, maar konden sporen verwacht worden van het neolithicum tot en met de middeleeuwen. Dit bleek effectief het geval, gezien de aanwezigheid van een gebouwstructuur uit de Metaaltijden. De verstoringsgraad, hoewel eerst gesteld bij de bureaustudie als eerder beperkt, bleek toch groter te zijn dan verwacht bij het sleuvenonderzoek. Grote delen bleken immers sterk afgetopt, ook ter hoogte van de opgravingszone. Hier konden echter nog sporen waargenomen en vastgesteld worden.

- Zijn de grenzen van de archeologische site behaald binnen het plangebied of loopt de site door buiten het terrein?

Aan de zuidelijke, oostelijke en zuidwestelijke zijde werden de grenzen van de site bereikt. Hier werden immers geen sporen aangetroffen bij het archeologisch vooronderzoek. De site kan wel nog verder doorlopen in noordelijke richting, naar de huidige Jean Jaurèslaan.

3.8. Samenvatting gespecialiseerd publiek

Het archeologisch onderzoek kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Gentbrugge Jean Jaurèslaan (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Hierbij werd een verder vooronderzoek geadviseerd in de vorm van proefsleuven. Bij dit vooronderzoek werd een sporencluster aangetroffen en bijgevolg een kleine opgraving geadviseerd.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op woensdag 25 november 2020. Tijdens het vooronderzoek werden binnen het plangebied 12 grondsporen aangetroffen. 11 van de sporen concentreren zich in de noordwestelijke hoek van het plangebied. In sleuf 5 werd een sporencluster van 10 paalkuilen teruggevonden, S1 t.e.m. 10. Gezien de aard en datering van deze sporen, dienen ze ruimer te worden onderzocht door middel van een vlakdekkende opgraving. De advieszone voor deze opgraving heeft een oppervlakte van ca. 500m². Binnen deze zone kunnen naast bewoningssporen ook andere sporen van antropogene oorsprong verwacht worden. Zo moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van gebouwstructuren, waterhoudende structuren en sporen met artisanaal en funerair karakter. Het overige deel van het plangebied bleek archeologisch leeg te zijn, ofwel (sterk) verstoord. Hier dient dan ook geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren.

Op archeologisch vlak was het gebied nog eerder ongekend, maar konden sporen verwacht worden van het neolithicum tot en met de middeleeuwen. Dit bleek effectief het geval, gezien de aanwezigheid van een gebouwstructuur uit de Metaaltijden. De verstoringsgraad, hoewel eerst gesteld bij de bureaustudie als eerder beperkt, bleek toch groter te zijn dan verwacht bij het sleuvenonderzoek. Grote delen bleken immers sterk afgetopt, ook ter hoogte van de opgravingszone. Hier konden echter nog sporen waargenomen en vastgesteld worden.

Het archeologisch onderzoek aan de Jean Jaurèslaan in Gentbrugge leverde een (bij)gebouw op centraal in de opgravingszone. De structuur, met een minimale afmeting van ca. 4 op 6m, kenmerkt zich door een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De ondiepe bewaring van de paalsporen maakt echter een volledige optekening en registratie van de bouwplattegrond moeilijk. De nog zichtbare archeologische sporen zijn 2 tot 32cm diep bewaard, met een gemiddelde van ca. 5cm. Er is sprake van een sterke tot zeer sterke aftopping van de C-horizont, waarbij de Tertiaire lagen dagzomen meteen onder de teelaarde. De antropogene invloed in de laatste 100 jaar is sterk te noemen waarbij grote delen van het bodemarchief verploegd en vergraven werden in de teelaarde.

3.9. Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de realisatie van een nieuw verkaveling aan de Jean Jaurèslaan te Gentbrugge (provincie Oost-Vlaanderen) werd in januari 2021 een archeologische opgraving uitgevoerd. Bij dit onderzoek kwamen sporen aan het licht van een gebouwstructuur, ruim te dateren in de Metaaltijden.

De structuur, met een minimale afmeting van ca. 4 op 6m, kenmerkt zich door een tweeschepige indeling en een NW-ZO oriëntatie. De ondiepe bewaring van de paalsporen maakt echter een volledige optekening en registratie van de gebouwplattegrond moeilijk. De nog zichtbare archeologische sporen zijn 2 tot 32cm diep bewaard, met een gemiddelde van ca. 5cm. Er is sprake van een sterke tot zeer sterke aftopping van de C-horizont, waarbij de Tertiaire lagen dagzomen meteen onder de teelaarde. De antropogene invloed in de laatste 100 jaar is sterk te noemen waarbij grote delen van het bodemarchief verploegd en vergraven werden in de teelaarde.

Op archeologisch vlak was het gebied nog eerder ongekend, maar konden sporen verwacht worden van het neolithicum tot en met de middeleeuwen. Dit bleek effectief het geval, gezien de aanwezigheid van een gebouwstructuur uit de Metaaltijden. De verstoringsgraad, hoewel eerst gesteld bij de bureaustudie als eerder beperkt, bleek toch groter te zijn dan verwacht bij het sleuvenonderzoek. Grote delen bleken immers sterk afgetopt, ook ter hoogte van de opgravingszone.

3.10. Bibliografie

- Acke B., Bracke M., 2019. *Archeologienota Gentbrugge Jean Jaurèslaan. Programma van Maatregelen*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.
- Acke B., Bracke M., Wyns G., 2019. *Archeologienota Gentbrugge Jean Jaurèslaan. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.
- Acke B., Bracke M., Wyns G., 2020. *Nota Gentbrugge Jean Jaurèslaan. Verslag van Resultaten*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.
- Acke B., Bracke M., 2020. *Nota Gentbrugge Jean Jaurèslaan. Programma van Maatregelen*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.
- www.geopunt.be
- Onroerend erfgoed

3.11. Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op orthofoto met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI).....	5
Figuur 2 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het volledige plangebied (bron: NGI). 6	6
Figuur 3 Aanduiding van het plangebied op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).	6
Figuur 4 Algemeen sporenplan van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor verder onderzoek (ca. 500m ²).	7
Figuur 5 Algemeen sporenplan van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone voor verder onderzoek (ca. 500m ²) (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).....	12
Figuur 6 Detail van het algemeen sporenplan ter hoogte van de advieszone (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).....	13
Figuur 7 Overzichtsfoto van de structuur in sleuf 5 (S1 tem 10) (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).	13
Figuur 8 Detailopname van de paalkuilen S6 en 7 tijdens het sleuvenonderzoek (bron: Acke, Bracke, Wyns 2020).....	14
Figuur 9 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). De begrenzing van de groene zone komt niet overeen met de effectieve grens van het plangebied.	17
Figuur 10 Geplande werken geprojecteerd op het kadasterplan (bron: initiatiefnemer en geopunt.be).	18
Figuur 11 Opgravingszone geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	20
Figuur 12 Werkputtenplan (bron: geopunt.be).....	20
Figuur 13 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt).....	21
Figuur 14 Aanleg en opschaven van het archeologisch vlak.	21
Figuur 15 Couperen en opmeten van de archeologische sporen en recente landbouwsporen.	22
Figuur 16 Intekenen van de coupes.	22
Figuur 17 Sfeerbeeld tijdens de metaaldetectie.	23
Figuur 18 Niet ingezameld glazen flesje van Marsuline uit een recente verstoring.....	26
Figuur 19 Allesporenkaart, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	29
Figuur 20 Coupe op de recente kuil S1.	29
Figuur 21 Coupe op de ondiepe en recente gracht S6.....	30
Figuur 22 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).	36
Figuur 23 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).	36
Figuur 24 Zicht op het de kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be). .	37
Figuur 25 Zicht op de bodemgebruikkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 37	37
Figuur 26 Zicht op het DTM met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	38
Figuur 27 Detailopname van het DTM met aanduiding van het plangebied en de opgravingszone (bron: geopunt.be).....	39
Figuur 28 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	39
Figuur 29 Zicht op de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be). 40	40
Figuur 30 Zicht op de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	40
Figuur 31 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart: type 1 (bron: geopunt.be).	41

Figuur 32 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	41
Figuur 33 Benaderende situering van het plangebied op de Villaretkaart (1745-1748) (bron: geopunt.be).....	43
Figuur 34 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).....	44
Figuur 35 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).....	44
Figuur 36 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).....	45
Figuur 37 Uitsnede uit de topografische kaart van 1863 (bron: cartesius.be en NGI).....	45
Figuur 38 Uitsnede uit de topografische kaart van 1879 (bron: cartesius.be en NGI).....	46
Figuur 39 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).....	46
Figuur 40 Uitsnede uit de topografische kaart van 1937 (bron: cartesius.be en NGI).....	47
Figuur 41 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	47
Figuur 42 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).....	48
Figuur 43 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).....	48
Figuur 44 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris ter hoogte van het plangebied (bron: CAI, geopunt.be).....	50
Figuur 45 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van de opgravingszone (bron: geopunt.be).....	52
Figuur 46 Opgravingszone met aanduiding van de TAW-hoogtes van het maaiveldniveau (zwart) en archeologisch vlak (blauw), geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	52
Figuur 47 Opgravingszone met aanduiding van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	53
Figuur 48 Profiel 1 in het zuiden van de opgravingszone (links) en profiel 2 in het noorden van de opgravingszone (rechts).....	53
Figuur 49 Allesporenkaart van de opgraving, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	55
Figuur 50 Overzichtsfoto van de structuur.....	56
Figuur 51 Vlakfoto van de paalkuilen S9 en 10.....	56
Figuur 52 Vlakfoto van de paalkuilen S14 en 15.....	57
Figuur 53 Coupe op paalkuil S15.....	57
Figuur 54 Coupe op paalkuil S9.....	58
Figuur 55 Grafische weergave van de coupes op de structuur.....	58

3.12. Tabellenlijst

Tabel 1 Bemonsterde sporen en staalnummers.....	25
Tabel 2 Overzicht van de ingezamelde stalen.	27
Tabel 3 Detail van de ingezamelde stalen met aanduiding van de stalen geselecteerd voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek (grijs).....	27
Tabel 4 Aanduiding van het aantal voorgelegde stalen voor C14, echter ontoereikend voor C14-dateringen.	27
Tabel 5 Zicht op de aangetroffen antropogene spoorcategorieën en hun aantallen.	28
Tabel 6 Overzicht van de ingezamelde stalen.	59

4. Bewaring en deponering

Na afronding van een archeologische opgraving is het belangrijk dat het archeologische ensemble, d.i. het geheel van de materiële resten en het opgravingsarchief, als één geheel bewaard blijft volgens het actiefbehoudsbeginsel, zoals ook in het Verdrag van Valletta (artikel 4, paragrafen 2 en 3) wordt bepaald. Zakelijkrechthouders van een archeologisch ensemble moeten het ensemble als één geheel bewaren en in goede staat behouden. Conform het actiefbehoudsbeginsel moeten de zakelijkrechthouders mogelijke nadelige gevolgen ten aanzien van het ensemble voorkomen door de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen. Voorts moeten de zakelijkrechthouders het ensemble voor onderzoek en ontsluiting beschikbaar houden. Een zakelijkrechthouder kan zich aan de opgesomde plichten onttrekken, door schenking of bruikleen aan een erkend onroerendergoeddepot.

Na de afronding van het eindverslag wordt het ensemble overgedragen aan de initiatiefnemer. Vondstmateriaal is echter afwezig en de houtskoolmonsters werden gezien niet-buikbaar afgestoten.

5. Bijlagen

5.1. Lijst plannen en kaarten

5.2. Tekeningenlijst

5.3. Fotolijst

5.4. Sporenlijst

5.5. Vondstenlijst

Niet van toepassing

5.6. Stalenlijst

5.7. Skeletformulieren

Niet van toepassing

5.8. Conservatierapport

Niet van toepassing

5.9. Resultaten aardkundige en natuurwetenschappelijke analyses

Niet van toepassing

5.10. Referentieprofiel

5.11. Dagrapporten

5.12. Veldtekeningen

Plannenlijst

2020L94

Archeologische opgraving Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Plannr.	Onderwerp/ type	Schaal	Analoog/ digitaal	Datum	Werkput	Sector	Vak	Vlak
001	Topografische kaart	1:38000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
002	Topografische kaart detail	1:3800	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
003	Kadaster	1:800	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
004	Orthofoto 2017	1:800	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
005	Werkputtenplan	1:800	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
006	Allesporenkaart GRB	1:250	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
007	Bodemgebruikskaart	1:3000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
008	Digitaal Hoogtemodel	1:38000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
009	Detail Digitaal Hoogtemodel	1:1200	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
010	Potentiële bodemerosiekaart	1:7500	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
011	Tertiair geologische kaart	1:38000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
012	Quartair geologische kaart	1:38000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
013	Villaretkaart	1:4000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
014	Ferrariskaart	1:4000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
015	Atlas der Buurtwegen	1:4000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
016	Kaart van Popp	1:4000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
017	Kaart Vandermaelen	1:4000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
018	Topografische kaart (1864)	1:5000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
019	Topografische kaart (1884)	1:5000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
020	Topografische kaart (1910)	1:5000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
021	Topografische kaart (1936-1937)	1:5000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
022	Topografische kaart (1950)	1:5000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
023	Orthofoto 1971	1:1500	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
024	Orthofoto 1979-1990	1:1500	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
025	Orthofoto 2000-2003	1:1500	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
026	CAI op GRB	1:15000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
027	CAI op DHM	1:35000	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
028	Bodemkaart	1:2500	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
029	TAW hoogtes	1:250	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/

030	Referentieprofielen	1:250	digitaal	19/01/2021	/	/	/	/
-----	---------------------	-------	----------	------------	---	---	---	---

Tekeningenlijst

2020L94

Archeologische opgraving Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Tekeningnr	Type (coupe, profiel, vondst of aanzicht)	Schaal	Analoog/digitaal	Datum	Werkput	Sector	Vak	Vlak	Onderwerp	Spoornr	Coupe (x, y)	Vondstnr	Profielnr	Profiel (x, y)
CP1	coupe	1:20	analoog	15/1/2021	1, 2 en 3	/	/	1	coupetekeningen (blz. 1/1)	1 t.e.m. 20	zie sporenlijst	/	/	/

Fotolijst

2020K249

Archeologische opgraving Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Projectcode	werkput	spoor	coupe	overzicht
 2020L94 - WP1 - overzicht		15/01/2021 8:54	JPG-bestand	3 735 kB
 2020L94 - WP1 - PR1		15/01/2021 8:58	JPG-bestand	3 868 kB
 2020L94 - WP1 - S1 - CP		15/01/2021 9:10	JPG-bestand	3 906 kB
 2020L94 - WP1 - S1		15/01/2021 9:05	JPG-bestand	3 980 kB
 2020L94 - WP1 en 2 - overzicht		15/01/2021 9:43	JPG-bestand	4 077 kB
 2020L94 - WP2 - overzicht (2)		15/01/2021 9:43	JPG-bestand	4 024 kB
 2020L94 - WP2 - PR2		15/01/2021 9:50	JPG-bestand	3 909 kB
 2020L94 - WP2 - S2 - CP		15/01/2021 11:20	JPG-bestand	3 915 kB
 2020L94 - WP2 - S2 en 3 (2)		15/01/2021 9:33	JPG-bestand	3 840 kB
 2020L94 - WP2 - S2 en 3		15/01/2021 9:33	JPG-bestand	3 772 kB
 2020L94 - WP2 - S3 - CP		15/01/2021 11:21	JPG-bestand	3 872 kB
 2020L94 - WP2 - S4 - CP		15/01/2021 12:03	JPG-bestand	3 953 kB
 2020L94 - WP2 - S4 (2)		15/01/2021 9:35	JPG-bestand	3 982 kB
 2020L94 - WP2 - S4		15/01/2021 9:35	JPG-bestand	3 880 kB
 2020L94 - WP2 - S5 - CP		15/01/2021 11:43	JPG-bestand	3 879 kB
 2020L94 - WP2 - S5 (2)		15/01/2021 9:37	JPG-bestand	4 038 kB
 2020L94 - WP2 - S5		15/01/2021 9:37	JPG-bestand	3 918 kB
 2020L94 - WP2 - S6 - CP (2)		15/01/2021 9:57	JPG-bestand	3 892 kB
 2020L94 - WP2 - S6 - CP		15/01/2021 9:57	JPG-bestand	3 896 kB
 2020L94 - WP2 - S6		15/01/2021 9:43	JPG-bestand	4 067 kB
 2020L94 - WP2 - S7 - CP		15/01/2021 11:23	JPG-bestand	3 818 kB
 2020L94 - WP2 - S7 en 8 (2)		15/01/2021 10:49	JPG-bestand	3 823 kB
 2020L94 - WP2 - S7 en 8		15/01/2021 10:49	JPG-bestand	3 958 kB
 2020L94 - WP2 - S8 - CP		15/01/2021 11:27	JPG-bestand	4 005 kB
 2020L94 - WP2 - S9 - CP		15/01/2021 11:25	JPG-bestand	3 869 kB
 2020L94 - WP2 - S9 en 10 (2)		15/01/2021 10:50	JPG-bestand	3 888 kB
 2020L94 - WP2 - S9 en 10		15/01/2021 10:50	JPG-bestand	3 878 kB
 2020L94 - WP2 - S10 - CP		15/01/2021 11:26	JPG-bestand	3 945 kB
 2020L94 - WP2 - S11 - CP		15/01/2021 11:30	JPG-bestand	3 947 kB

 2020L94 - WP2 - S11 - CP	15/01/2021 11:30	JPG-bestand	3 342 kB
 2020L94 - WP2 - S11 (2)	15/01/2021 10:52	JPG-bestand	3 883 kB
 2020L94 - WP2 - S11	15/01/2021 10:51	JPG-bestand	3 798 kB
 2020L94 - WP2 - S12 - CP	15/01/2021 11:39	JPG-bestand	3 830 kB
 2020L94 - WP2 - S12 en 13 (2)	15/01/2021 10:53	JPG-bestand	3 979 kB
 2020L94 - WP2 - S12 en 13	15/01/2021 10:52	JPG-bestand	3 674 kB
 2020L94 - WP2 - S13 - CP	15/01/2021 11:41	JPG-bestand	3 959 kB
 2020L94 - WP2 - S14 - CP	15/01/2021 11:33	JPG-bestand	3 960 kB
 2020L94 - WP2 - S14 en 15 (2)	15/01/2021 10:54	JPG-bestand	3 967 kB
 2020L94 - WP2 - S14 en 15	15/01/2021 10:54	JPG-bestand	3 841 kB
 2020L94 - WP2 - S15 - CP	15/01/2021 11:35	JPG-bestand	3 895 kB
 2020L94 - WP2 - S16 - CP	15/01/2021 11:36	JPG-bestand	3 956 kB
 2020L94 - WP2 - S16 (2)	15/01/2021 10:55	JPG-bestand	3 976 kB
 2020L94 - WP2 - S16	15/01/2021 10:55	JPG-bestand	3 879 kB
 2020L94 - WP2 - S17 - CP	15/01/2021 11:54	JPG-bestand	3 902 kB
 2020L94 - WP2 - S17 en 18 (2)	15/01/2021 10:56	JPG-bestand	3 935 kB
 2020L94 - WP2 - S17 en 18	15/01/2021 10:56	JPG-bestand	3 972 kB
 2020L94 - WP2 - S18 - CP	15/01/2021 11:58	JPG-bestand	3 903 kB
 2020L94 - WP2 - S19 - CP	15/01/2021 12:00	JPG-bestand	3 942 kB
 2020L94 - WP2 - S19 (2)	15/01/2021 10:57	JPG-bestand	4 004 kB
 2020L94 - WP2 - S19	15/01/2021 10:57	JPG-bestand	3 866 kB
 2020L94 - WP2 - S20 - CP	15/01/2021 11:53	JPG-bestand	3 927 kB
 2020L94 - WP2 - S20 (2)	15/01/2021 10:59	JPG-bestand	3 876 kB
 2020L94 - WP2 - S20	15/01/2021 10:58	JPG-bestand	4 022 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (1)	15/01/2021 11:01	JPG-bestand	3 892 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (2)	15/01/2021 11:01	JPG-bestand	3 866 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (3)	15/01/2021 11:01	JPG-bestand	4 028 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (4)	15/01/2021 11:03	JPG-bestand	3 772 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (5)	15/01/2021 11:03	JPG-bestand	3 971 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht (6)	15/01/2021 11:05	JPG-bestand	3 981 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht gebouw (2)	15/01/2021 11:05	JPG-bestand	3 973 kB
 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht gebouw (3)	15/01/2021 11:05	JPG-bestand	4 022 kB

 2020L94 - WP2 en 3 - overzicht gebouw

15/01/2021 11:05

JPG-bestand

3 992 kB

Stalenlijst

2020L94 Archeologische opgraving Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Staalnr	Spoor	Laag	Structuur	Kwadrant	Coupe	Werkput	Sector	Vak	Vlak	Profiel	Inzamelwijze	Datum	Inhoud	Volume	Maaswijdte	xyz	Doel	Vorbereidende handelingen	Uitgevoerde analyses	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)
1	9	1	paalkuil	/	ja	2	/	/	1	/	handmatig	15/01/2021	houtskool	/	/	/	C14-datering	waardering	/	/	/
2	15	1	paalkuil	/	ja	2	/	/	1	/	handmatig	15/01/2021	houtskool	/	/	/	C14-datering	waardering	/	/	/

5.10. Referentieprofiel

Projectcode	2020K249			Coördinaten	X 107 661; Y 190 938		
Type onderzoek	Opgraving						
Profielnummer	PR2			Hoogte	+12,38m TAW		
Oriëntatie	O-W			Grondwater	niet bereikt		
Datum	15/1/2021			Classificatie	Zch		
Weer	Bewolkt				matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont		
Beschrijving	Maarten Bracke			Fotonr	1		
Landgebruik	Weiland			Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie	Gras						
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	60/65	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H2	C	60/65	-	Droog	Nee	/	/
Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen			
		symbool	beschrijving				
Donkergrijsbruin	Vrij droog	Z	Zand	/			
Groenig tot oranje gelig	Vrij droog	Z	Zand	Glauconiethoudend			

Figuur 1 Zicht op profiel 2 in werkput 2 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

2020-207

Gentbrugge Jean Jaurèsiaan - dagrapport

Dagrapporten

Maarten Bracke

20-1-2021

Titel: Eindverslag Gentbrugge Jean Jaurèslaan

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode opgraving: 2020L94

Bekrachtigde archeologienota: <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/11700>

Bekrachtigde nota: <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/16900>

Intern projectnummer: 2020.207

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Gentbrugge, Jean Jaurèslaan

Oppervlakte volledige plangebied: ca. 12.478m²

Oppervlakte advieszone vooronderzoek: ca. 9.292m²

Oppervlakte advieszone opgraving: ca. 500m²

Lambertcoördinaten opgravingszone: X: 107646,75 en Y: 190935,41; X: 107653,63 en Y: 1900914,88

Kadastergegevens: Gent, afdeling 23 Gentbrugge, Sectie B, perceel 491B5, 491D4, 491K4, 491S4, 491T5, 491B5, 491X4, 491Y4, 491Z4, 495N5, 495S4, 495Y3, 496N (zie figuur 3)

Topografische kaart: zie figuur 1 en 2

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (assistent-archeologe), Gwendy Wyns (assistent-archeologe), Steven Antheunis (grondwerken), Louise Criel (MeetHet, landmeter en veldtechnicus), Mathieu Boudin (KIK; C14-datering) en initiatiefnemer

Begin- en einddatum veldwerk: 15/1/2021

Wetenschappelijke advisering: /

Nummer wettelijk depot: D/2022/14.293/2

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

Vrijdag 15/1/2021

Weer: Grijs en droog

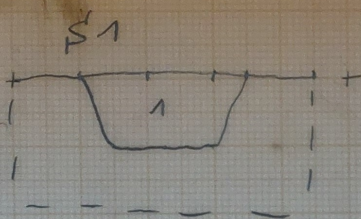
Aanwezig: Maarten Bracke (erkend archeoloog), Bert Acke (assistent-archeoloog), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog), Louise Criel (landmeter, MeetHet) en Steven Antheunis (grondwerken)

Werkzaamheden: aanleg opgravingszone, registratie grondsporen, couperen, intekenen, staalname, afwerking opgraving

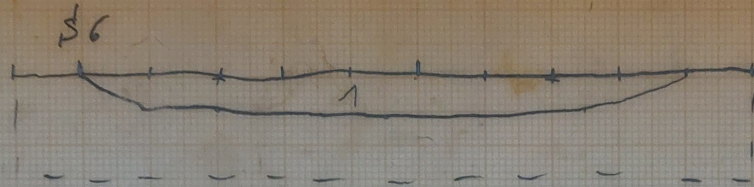
Werfbezoek: Inge Zeebroek (erfgoedconsulente)

Aantal aangetroffen sporen: 20

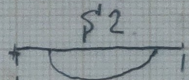
Voornaamste sporen: paalsporen toebehorend aan een gebouwstructuur uit de Metaaltijden; geen vondstmateriaal aangetroffen; staalname houtskoolmonsters uit 2 paalkuilen S9 en S15

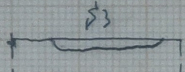
L1: DG₂B₂, HOM, Z, PNE

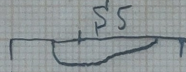
L1: DG₂B₂, HOM, bio⁺, Z, NT

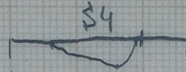
L1: DG₂B₂, HET, Z
met vlekken MB

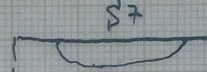
L1: DG₂B₂, HOM, Z

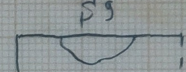
L1: DG₂B₂, HET, Z
met vlekken MB

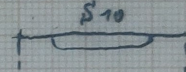
L1: DG₂B₂, HET, Z
met vlekken MB

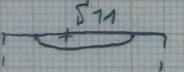
L1: DG₂B₂, HOM, Z

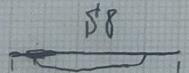
L1: DG₂, HOM, Z
HK-steel

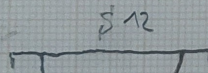
L1: DG₂B₂, HOM, Z

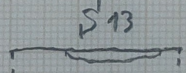
L1: DG₂B₂, HET, Z

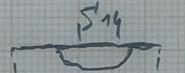
L1: DG₂, HOM, Z

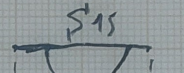
L1: DG₂, HOM, Z
NATUURLIJK?

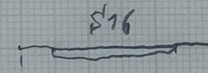
L1: G₂B₂, HOM, Z

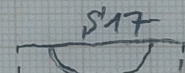
L1: G₂B₂, HOM, Z

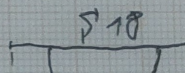
L1: dG₂, HOM, Z
HK-steel

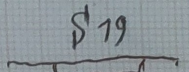
L1: G₂B₂, HET, Z
met vlekken MB

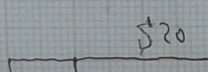
L1: dG₂B₂, HOM, Z

L1: DG₂, HOM, Z
Natuurlijk?

L1: G₂, HOM, Z

L1: DG₂, HOM, Z